

90-487^e

**SPONSORING VAN KUNST
LITERATUURLIJST**

Boekmanstichting augustus 1990

Uitgaven tot en met 1983**1984****2****1985****16****1986****24****1987****38****1988****48****1989****57****1990****65****73**

Boekmansichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

Uitgaven tot en met 1983

- ALTERNATIVE** M85-613
Alternative sources of funding and other practical assistance for arts organisations
London:Arts council of Great Britain,1982.17 p.;31 cm.(Reference sheet;nr.17)
Beschrijving van enige fondsen en instellingen, die van belang kunnen zijn voor kunstinstellingen. Doelstelling,werkwijze en voorbeelden van ondersteunde projecten worden gegeven.
- BAKER,B.** M84-191
They can do it for golf ... but not for theatre: commercial sponsorship -the problems & conflicts
The stage.(1979)(30 Aug.)
- BARRATT,P.C.** 87-137
Corporate donations and sponsorship as sources of income for the arts
[Tonbridge]:Charities aid foundation,1980.[VI],73 p.: graf.,tab.;30 cm
Met bibliogr.
The report examines the sources of income for the arts in Great Britain. Special emphasis was given to the extent of business support whether by charitable donation or by sponsorship, especially in relation to the performing arts.
- BARRESI,A.L.** M83-159
The role of the Federal government in support of the arts and music education
Journal of research in music education.29(1981)4.(245-256)
Met lit.opg.
"Practical necessity", economic- and cultural necessity.
- BLACKSELL,E.** M84-408
Towards a richer cultural diversity
Classical music.(1979)(22 Sept.12)
About the ways in which sponsors can stimulate regional activities.
- BROUGH,C.** 84-172
As you like it:private support for the arts
London:Bow,1977.16 p.:bijl.;21 cm
This report tried to indicate where encouragement needs to be given to develop a healthy pharalistic attitude towards funding the arts. Modifications to company and tax law can create a climate favourable to stimulate private patronage and business sponsorship.
- BUREAU** 83-278
Bureau beeldende kunst in opdrachtsituaties: advies van de commissie en de adviseurs voor de percentageregeling voor onderwijsinstellingen aan de minister van Welzijn, volksgezondheid en cultuur.

[S.L.:s.n.],1983.39 p.:bijl.,tab.;29 cm

Met lit.opg.

Geadviseerd wordt te komen tot de oprichting van een Bureau beeldende kunst in opdrachtsituaties (BBKO) met de volgende functies: het stimuleren van derden (ministeries, gemeenten bedrijfsleven e.d.) tot het geven van opdrachten aan beeldende kunstenaars, het adviseren over-, en subsidiëren en begeleiden van deze opdrachten, en het verstrekken van voorlichting.

BUSINESS

85-399

Business support for the arts Association for business sponsorship of the arts

Bath:ABSA, 1977

AANWEZIG:1976/1977-1981/82

Lijst van bedrijven die iets aan kunstsporing hebben gedaan.

BUSINESS

89-148

The business of art ed. and with an introd. by L.E.Caplin ; publ. in cooperation with the National endowment for the arts.

Englewood Cliffs,[N.J.] : Prentice Hall,1982. 383 p. : afb. ; 24 cm.(A reward book)

Met reg.

ISBN 0-13-106500-9 (pbk)

In een verzameling opstellen wordt getracht antwoorden te geven op vragen betreffende kunstenaarschap en zaken doen in de Verenigde Staten. Aan de orde komen o.a. financiering, belastingen, presentatie en verkoop,onderhandelen met musea.

CASE

84-418

A case history of modest sponsorship

Bath:Association for busines sponsorship of the arts,1980 8 p.: afb.; 30 cm

The ministry for the arts wants to encourage small firms to support the arts patronage and sponsorship by the private citizen and the firm have a long tradition in Great Britain. There must be more help and advice to support companies which want to sponsor artistic events which would otherwise not have taken place.

CHESTERMAN,J.

M87-076

Books for other companies -where the benefits lie

The bookseller.(1983)(Aug.20.777-779)

Three styles of arrangements with industrial companies that may want to be associated with books are suggested.

CLARKE,D.T.-D.

M85-337

Business sponsorship for museums and art galleries

Museums bulletin.20(1980)6(Sept.101-102)

Met lit.opg.

Report of the conference,organized by the Association for Business Sponsorship for the Arts,on the possibilities of commercial sponsorship for museums and art galleries.

CLIFFORD,T.

M84-223

Manchester city art galleries'patrons and associates scheme

Museums journal.(1980)(Sept.95-97)

Over de reden waarom en de wijze waarop de Manchester city art galleries overgegaan zijn op het uitlenen van kunstwerken aan particuliere bedrijven.

[COLE,H.]

M85-398

Sponsorship:financing the arts

Arts review.34(1982)2(15 Jan.6-7,9)

Na een schetsmatige vergelijking van de overheidssubsidies voor de kunsten in verschillende landen,wordt ingegaan op de mogelijkheden van sponsoring.

COMMERCIAL

85-259

Commercial sponsorship of cultural activities The Swedish national committee for cultural cooperation in Europe with support of the European cultural foundation.

Stockholm:Swedish national committee for cultural cooperation in Europe,1983.92 p.:graf.,tab.;30 cm

Report of a European seminar on sponsorship of cultural activities,held to exchange information,experience and opinions about sponsorship.

CONRAD,D.L.

84-266

Techniques of fund-raising

Secaucus[New Jersey]:Lyle Stuart,cop.1974.185 p.:graf.,tab.:27 cm

Bibliografie:p.165-185

ISBN 0-8184-0169-9

Ingegaan wordt op vragen die variëren van: Wanneer kan je het beste geld vragen? tot welke kleur inkt kun je het beste gebruiken?

COOLS,J.

M84-038

Pleidooi voor een vernieuwd museumbeleid:bedenkingen bij de 17de Biënnale voor beeldhouwkunst,Middelheim

De Vlaamse gids.67(1983)6(nov/dec.55-63)

Met bibliografie

Korte evaluatie van een overzichtstentoonstelling van Vlaamse beeldhouwkunst in de jaren zeventig,die tijdens de zeventiende biënnale in Middelheim te zien was.Geconstateerd wordt,dat het de(tot nu toe gehouden)biënnales ontbreekt aan een eigen identiteit.Daarom moeten nieuwe beleidsopties worden uitgestippeld voor zowel het openluchtmuseum Middelheim(dat de biënnales organiseert)als de biënnale zelf,o.m.te baseren op een actievere rol van het museum in het kunstgebeuren en de mogelijke financiële deelname van de sponsors.

CULLIMORE,D.

M85-058

Patronage of the arts

Independent broadcasting.8(1981)30(.8-10)

The independent television companies have been giving financial support and encouragement to the arts.Especially the theatre companies are helped to survive by this patronage.

DAVIE,M.

M87-094

How Venice can keep the Royal academy afloat

The observer.(1983)(23 Oct.44)

Beschrijving van de financiële risico's bij het opzetten van een grote tentoonstelling en de mogelijke rol van sponsors om het risico te verkleinen.

FELD,A.L.

86-019

Patrons despite themselves:taxpayers and arts policy
New York[etc.]:New York university press,1983. XX,263 p.:
bijl.,fig.,tab.;21 cm.(A twentieth century fund report)

Met lit.opg.en reg.

ISBN 0-8147-2572-4

A study of tax policy as it relates to the arts in the United States.It captures the complexities of tax law and policy and reveals how much we taxpayers have done and continue to do to support the arts.

FELD,A.L.

89-508

Patrons despite themselves : taxpayers and arts policy
New York [etc.] : New York university press, 1983.XV, 263 p. :
fig., graf., tab. ; 21 cm.(A twentieth century fund report)

Met lit. opg.Met reg.

ISBN 0-8147-2572-4

Via de inkomstenbelasting betalen staatsburgers mee aan de subsidies voor kunst en cultuur. In de Verenigde Staten zijn bovendien giften voor maatschappelijke en culturele instellingen fiscaal aftrekbaar. Onderzocht wordt hoeveel geld er op deze wijze voor o.a. kunst beschikbaar is, en wat de gevolgen zijn van veranderingen in de belastingwetgeving. De motieven en voorkeuren van mensen die geld aan instellingen geven, blijken vaak heel gericht te zijn.

FINANCING

85-062

The financing of the British film industry: second report of the Interim action committee on the Filmindustry.

London:Her majesty's stationery office,1979.IV,13 p.;25 cm

ISBN 0-10-175970-3

FINN,D.

M86-165

A sound footing for corporate support
Museum news. 59(1981)4(Jan/Feb.51-59)

Gesteld wordt dat een museum niet zonder meer iedere financiële ondersteuning uit de particuliere sector moet accepteren, maar dat terdege moet worden bekeken of de eisen van de schenker in het museumbeleid passen.

FOHRBECK,K.

NC

Promotion for the arts:a model for cultural development?

K.Forhrbeck.

Cultures.(1983)33(.137-152)

Over de gevolgen van overheidssubsidie voor de kunsten wordt in diverse landen verschillend gedacht.In Italië b.v. stelt men dat overheidssubsidie ten koste gaat van de kwaliteit van het werk, terwijl in W.Duitsland kunstenaars het produceren voor de vrije markt kapitalistisch vinden.Besloten wordt met een aantal praktijkvoorbeelden van kunstpromotie.

FRANSMAN,J.

NC

Sponsoring van kunst vertoont internationaal bont patroon
Knipselkrant Raad voor de kunst.15(1983)25(22 jun.153)
Oorspr.verschenen in:Het Financieele dagblad, 6-6-1983
Op basis van hetgeen besproken werd op het internationale congres
over'Commercial sponsorship of cultural activities'in Stockholm
bespreekt hij de situatie in een aantal westerse landen wat
betreft de kunstsporsoring.

FREMONT-SMITH,M.R.

84-287

Philanthropy and the business corporation
New York:Russell Sage Foundation,cop.1972.VII, 110 p.:
bijl.,tab.;21 cm
Met register
ISBN 87154-279-X

The donative policies of corporations and their methods of
giving.Concentrating on the legal and historical setting,aswell
as corporation philanthropy in practice, the author analyzes
recent expansion in the field of traditional philanthropy and the
accompanying shift in public attitude towards the responsibility
of business corporations.

GILMOUR,P.

M87-077

The museum and the private sector
Art monthly.(1983)71(.26-27)
Conferentieverlag.Aan de orde kwam de vraag of musea zich bezig
moeten houden met de redenen waarom een bedrijf hen wil
sponsoren.

GLENCROSS,D.

M83-236

Sponsorship-a new source of programme finance?
EBU-review.34(1983)3(May.12-15)
De nieuwe regels voor het maken van tv-programma's in Engeland
maken het mogelijk dat bedrijven een programma subsidiëren.

GLUECK,G.

M83-155

Dix millions de dollars pour la culture
Connaissance des arts.(1983)371(jan.60-65)
De firma Philip Morris welke o.a. sigaretten, bier en niet-
alcoholische dranken produceert, neemt wat betreft activiteiten
inzake sponsoring van o.m. beeldende kunst de belangrijkste
plaats ter wereld in.Schets van de aankleding van enkele nieuwe
in gebruik te nemen bedrijfslokaties van de firma in de Verenigde
Staten.

GOLDBERG,H.A.

85-089

Sponsorship and the performing arts
[S.l.:s.n.],cop.1983.XII,210 p.:afb.,bijl.,tab.;30 cm
Bibliografie:p.44-46
De studie probeert inzicht te geven in de problemen van de
betrokkenen bij kunstsporsoring en onderzoekt mogelijke
oplossingen.

GOODMAN,S.K.

84-250

Partners:a practical guide to corporate support of the arts
New York:Cultural assistance center, 1982.112 p.:afb.;23 cm
Met bibliogr.

ISBN 0-89063-123-3

The purpose of this report is to serve as a manual for corporations and professional firms, regarding the numerous ways in which they can help cultural organizations and individual artists while at the same time promoting their own interests.

GROOT, C. DE

83-470

Fund raising: een nieuw beleidsinstrument voor musea

Amsterdam:[s.n.], 1983. - VIII, 76 p.: bijl., 30 cm

Afstudeerscriptie Reinwardt academie, Leiden

Literatuuropgave: p. 68-71

Aan de orde komen, motieven om aan fund raising te doen; houding van de Nederlandse musea en de Nederlandse museumvereniging t.a.v. fund raising de noodzaak van fund raising beleid; tenslotte

GUIDE

84-139

Guide to corporate giving in the arts 2

New York: ACA, cop. 1981. 378 p.: tab.; 29 cm

ISBN 0-915400-23-5

Lijst van Amerikaanse bedrijven, die geld gegeven hebben aan kunstenaars of kunstinstellingen.

GUIDE

85-223

Guide to corporate giving 3

New York: ACA, cop. 1983. XXIII, 567 p.: bijl., tab.; 29 cm

Met reg. en lit. opg.

ISBN 0-915400-39-1

Lijst van Amerikaanse bedrijven, die o.a. geld hebben gegeven aan kunstenaars of kunstinstellingen.

HAMERSVELD, I. VAN

M84-079

Beknopt onderzoek naar de beschikbaarheid van gegevens over subsidiëring en andere steun aan het literaire boek in Nederland

Amsterdam: Boekmanstichting, 1980. 31 cm

Met lit. opg.

HOW

84-166

How to win sponsors and influence people: guidance to arts organisations seeking business sponsorship prep. for the Office of arts, libraries by the Central office of information [S.l.]: Collier Searle, 1981. 8 p.; 26 cm

INDUSTRIAL

84-199

Industrial sponsorship and joint promotions

London: Directory of social change, 1981. XII, 114 p.: afb.; 22 cm

ISBN 0-907164-07-2

Opportunities and dangers of sponsorship; getting industrial sponsorship; sponsorship at a regional and local level; taxation and sponsorship; joint promotions and how they work.

JACKSON, B.

M84-409

St Michael patron saint of the arts?

Arts alert. (1980) 12 (Jun. 5)

One of the most consistent commercial patrons of the arts in Marks & Spencers Ltd. Their policy for supporting the arts is guided by G. Infield. Writer spoke to him about M&S involvement

with the arts and government incentives to business for this type of activity.

JEFFRI, J.

86-046

Arts money: raising it, saving it, and earning it
New York: Neal-Schuman, 1983. X, 291 p.; 23 cm. (Neal-Schuman grants series)

Bibliografie: p. 267-275

Met reg.

ISBN 0-918212-68-5

Manual for small-to-medium-sized arts groups, covering management and financial strategies for survival in the 1980's. It also reproduces three grant proposals written by arts organizations with accompanying commentary by the author, as examples of successfully produced proposals for financial support.

JONGH, N. DE

M85-401

Business sponsorship: "brings in its wake the most doubtful form of artistic security"

Entertainment & arts management. (1980) (Jul. 7-8)

Schrijver stelt dat één van de gevaren van sponsoring de grote onzekerheid is, tot wanneer het bedrijfsleven baat blijft zien in kunstsporsoring.

KIEFER, M. C.

M85-341

The capital campaign

Museum news. 61 (1983) 5 (Jun. 83-96)

The capital campaign is a major, intensive and carefully orchestrated effort to raise funds for a specific capital project or other program that has evolved from a museum's long-range planning.

LAAR, F. VAN DE

M83-272

Donatie bij het bedrijfsleven

Eindhoven: [s.n.], 1982. 37 p.; bijl.; 31 cm

Afstudeeropdracht afdeling communicatie, HEAO Eindhoven.

De skriptie is bedoeld als hulpmiddel om te komen tot een duidelijk omschreven beleid op het terrein van donatie door het bedrijfsleven.

LANCASTER, I.

M84-412

Sponsors in a mixed economy

Classical music. (1981) (18 Apr. 11, 13)

Betoogd wordt dat sponsoring voor de kunst even noodzakelijk is als investeringen in b.v. de industrie door externe geldschietters.

LARGE, N. LE

M83-140

CRM over muzieksponsoring

Preludium. (1982) (apr. 21)

Zes vragen aan minister A. van der Louw over kunstsporsoring, vooral gericht op de muziek. Antwoorden van de minister.

LEWINSKI, W.-E. VON

M83-046

Können Privatleute den Opernhäusern helfen?

Opernwelt. 24 (1983) 1 (Jan. 12-13)

Fragmenten uit een toespraak gehouden tijdens de eerste bijeenkomst van de landelijke organisatie ter bevordering van het theater en de opera in West-Duitsland. Gesproken werd o.m. over de activiteiten die lokale organisaties op dit gebied (zouden) kunnen ontplooiën, zoals het bijeenbrengen van financiële middelen t.b.v. een operastudio, balletschool of concertvleugel; organiseren van introductiebijeenkomsten voor nieuwe leden van een gezelschap; of zorgen voor het vervoer van en naar schouwburgen. De nog aanwezige weerstand t.o. particuliere fondsen moet in dit kader worden overwonnen.

LIGTHART, P.

M87-078

Een standpunt van kunstenaars over sponsoring van kunst Federatie van kunstenaarsverenigingen.

Amsterdam: Federatie van kunstenaarsverenigingen, 1980. 7 p.: schema; 31 cm

De verschillen tussen subsidiëring en sponsoring worden karikaturaal weergegeven. Waarna geconcludeerd wordt dat de overheid zich niet mag laten beïnvloeden door het verschijnsel kunstsponsoring.

LORD, J.G.

M86-167

Marketing and the nonprofit organization

History news. 36(1981)10(Oct. 34-36)

Om effectief aan fonds-werving te doen, is het belangrijk bij het benaderen van de sponsor de nadruk te leggen op de voordelen van de sponsor, en niet op de behoefte van de eigen instelling. Een goed marketing beleid is daarom noodzakelijk.

LOUSTAU, N.R.

M85-093

Corporate philanthropy and art museums

Curator. 20(1977)3(Sept. 215-226)

Met lit. opg.

In gegaan wordt op vragen als: Waarom sponsoren bedrijven musea?; Welke criteria hanteren bedrijven en musea bij sponsoring? Wat is de meest voorkomende vorm van sponsoring?

MASON, T.

M87-146

Business sponsorship of the arts--still rising

Edinburgh: Scottish arts council, 1983. 11 p.: bijl., tab.; 31 cm

MAYCOCK, R.

M84-413

Unacceptable faces

Classical music. (1981) (18 Apr. 13)

Schrijver zet zijn bezwaren uit een tegen sponsoring. Sponsoring is een commerciële activiteit en zal dus het gesponsorde beïnvloeden.

MOONMAN, E.

M84-003

Business and the arts

London: Foundation for business responsibilities, 1975. 11 p.; 31

cm. (Foundation dialogues) Bevat: Should industry subsidise the

arts; Business and the arts: the case against business support.

MUSEUMS

M85-324

Museums and patronage: patronage and the mass media.

Museum journal.74(1974)3(Dec.129-130)

Om de massamedia te interesseren voor musea, moeten de musea zelf zorgen voor interessante projecten.Het is een illusie te denken dat de media uit zichzelf geïnteresseerd zijn:musea moeten omkijken naar andere vormen van promotie of sponsoring.

NAAR

83-232

Naar een beleid voor de beeldende kunst:discussienota van Gedeputeerde staten van Zuid-Holland [’s-Gravenhage:Provincie Zuid-Holland],1982.

Verschillende paginerings:bijl.,tek.;30 cm

Beschouwingen over de beeldende kunst en de taak van de provincie daarin. Uitgangspunt is voorwaarde te scheppen om de ontmoeting tussen beeldende kunst en bevolking mogelijk te maken.

NELSON,L.

83-047

Economic factors in the growth of corporation giving

New York:National bureau of economic research [etc],1970.XIX,116 p.:afb., bijl.,graf.,tab.; 24 cm.(National bureau of economic research; occasional paper;111)

Met index.

Met lit.opg.

Studie naar de groeiende betekenis van sponsoring van onderwijs,gezondheid,welzijn en de kunsten door bedrijven.

NICKERSON,A.T.

M86-166

How to set up corporate volunteer program

History news. 38(1983)9(Sept.34-37)

Vrijwilligers vervullen een belangrijke taak in musea. Ingegaan wordt op de mogelijkheden van het "lenen" van hoog opgeleide vrijwilligers van het bedrijfsleven als vorm van sponsoring.

OLINK,H.

NC

Kunstsponsoring:nieuwe kansen

Kunstenkrant.7(1983)8(sept.5)

Perspresentatie van de Stichting sponsors voor kunst i.o. De Stichting wil een documentatie- en adviescentrum zijn waar voorlichting gegeven wordt en waar men zich gaat oriënteren op wat er in het buitenland aan sponsoring gebeurt.

OPPORTUNITIES

84-412

Opportunities for business sponsorship of the arts in south east England:a case for investment

Kent:South East arts association,[1980?].[14]p.:afb.; 21x30 cm

OVERZICHT

M85-526

Een overzicht van de activiteiten van de Stichting Gulf fundatie Stichting Kuwait petroleum fundatie voorheen Stichting Gulf fundatie

[Rotterdam:Stichting Kuwait petroleum fundatie],1983.9 p.;31 cm Stichting Gulf Fundatie stelt fondsen ter beschikking voor het steunen van alle vormen van kunst en/of de beoefenaars daarvan.

PICK,J.

M85-400

Sponsorship

Classical music.(1979)(22 Sept.8-9)

Gesteld wordt dat het een illusie is om te denken dat sponsoring de oplossing kan zijn om de verlaagde overheidssubsidies voor de kunsten op te vangen.

- POLA, A. M85-560
Bedrijfssteun voor de kunsten oftewel de Bach-Nedam-vereniging
De Volkskrant.(1979)(8 dec.9)
Lezing gehouden in het Utrechtse muziekcentrum Vredenburg. Na een overzicht van de ontwikkeling van maecenaat tot sponsoring, geeft de spreker aan waarom hij het sponsoren van kunst ontraadt.
- POLESHUCK, W.S. M85-396
Development: corporate fund raising: building a sound financial base for museums
Museum news.(1982)(March/Apr.7 p.)
- PRONK, T. 83-221
Sponsoring van kunst: een literatuurlijst
Amsterdam: Boekmanstichting, [1983]. 39 p.; 30 cm
Over de financiële bemoeienis van het bedrijfsleven met de kunsten in ruime zin. Mecenaat valt buiten deze omschrijving, evenals het bevorderen van kunst door overheden, particulieren of fondsen zoals we die in Nederland kennen.
- RAISING 85-645
Raising money from industry
London: The Directory of social change, 1981. XII, 116 p.: bijl., tab.; 22 cm. (A Directory of social change publication)
ISBN 0-907164-05-6
After a background of company giving, the author suggests how to approach companies. A survey is given of different companies in the United Kingdom which give funds to charity and sponsor the arts.
- RATTNER, S. M87-143
The arts in Britain are pennypinching, too
The New York times.(1981)(13 Sept.1)
Vergelijking van de kunstsporing in Engeland en de Verenigde Staten.
- RAVAUX, G. M85-338
Collecte de fonds au musée (une méthode américaine)
Focus.(1980)(.16-19)
Zeer korte handleiding voor fondsenwerving en sponsoring voor musea, gebaseerd op Amerikaanse voorbeelden.
- REDCLIFFE-MAUD [LORD] 85-640
Support for the arts in England and Wales
London: Calouste Gulbenkian foundation, 1976. 201 p.: bijl., krt., tab.; 22 cm
Met lit. opg.
ISBN 0-903319-06-3
Overzicht van de financiering van verschillende takken van kunst in Engeland; overheidssubsidies op nationaal, regionaal en lokaal niveau; de rol van de verschillende overkoepelende instanties op het gebied van de kunst; fondsen en sponsoring.

- ROBINSON, K. M84-190
 State subsidy is the arts' best friend
 Times higher education supplement.(1980)(18 Apr.)
 Schrijver betoogd dat sponsoring geen alternatief kan zijn voor
 de bezuinigingen op de overheidssubsidies voor kunst.
- SAINSBURY'S M84-414
 Sainsbury's L@-500,000 for the regions.
 Sponsorship news.(1982)(Apr.68)
 Beschrijving van Sainsbury's Regional arts programme.
- SCHAFFER, D.P. 85-124
 Arguments for the arts:towards a dynamic and innovative arts
 policy
 Scarborough:Arts Scarborough,1982.47 p.;21 cm
 Met lit.opg.
 The author describes the changes that are taking place in the
 arts since world war II,in particular the changes concerning the
 financing of the arts.Significant improvements have been recorded
 in public and private funding.
- SEDGWICK, A. M85-677
 Sponsorship in the '80s
 Arts Yorkshire.(1982)(feb.3)
 Ingegaan wordt op de voordelen die sponsoring kan hebben voor
 bedrijven.
- SELECT M85-250
 Select reading list on fund-raising and marketing
 London:Arts council of Great Britain,1981.11 p.;31 cm.(Reference
 sheet;nr.2)
- SHAW, SIR ROY M87-083
 Business sponsorship and public subsidy:reprint of a speech at
 the Association for business sponsorship of the arts: Conference
 at Leeds Castle in October 1980
 [S.l.:s.n.],1980.3 p.:afb.;31 cm
 The ex- Secretary-General of the Arts council examines the
 relationship between business sponsorship and public subsidy,
 considers the drawbacks of sponsorship, and outlines the
 council's attitude toward private funding.
- SIMKINS, J. 83-515
 Sponsorship 1980/81
 London:Economist Intelligence Unit,cop.1980. 100 p.;30 cm.(EIU
 Special report;86)
 Welke organisaties werden er in 1980/81 in Engeland financieel
 door bedrijven gesteund,op het gebied van de kunst:Waarom doen
 bedrijven dit, en hoe is het om door een bedrijf financieel
 gesteund te worden.
- STANBRIDGE, A. 84-044
 The skin of our teeth:a report on the funding of the contemporary
 performing arts in the United States [City university].

London:City university,1982. II,56 p.:bijl.;21 cm.(Arts administration studies).
Met bibliogr.

STATE

84-284

The state of the arts and corporate support
New York:Eriksson,cop.1971.184 p.:afb.,bijl., fig.,tab.;32 cm
Met lit.opg en reg.
ISBN 8397-1226-X

The businessman and the artist; corporate patronage signs and portents;the state of the arts;how corporations support the arts;who should be an arts administrators;the corporate donor:the arts view.

STEIJLING,W.

NC

Promotie van kunst en cultuur lijdt onder tulpen-imago
Knipselkrant Raad voor de kunst 14(1982)46(24 nov.487-488)
Oorspr.verschenen in:Ariadne,(1982)11(sept)

Uit onderzoeken van de European Travel commission en de KLM blijkt dat de Nederlandse cultuur niet erg in de belangstelling staat. Door het instellen van de Holland Culture Card hoopt men de Nederlandse cultuur te promoten, met naast meer toerisme als bijverschijnsel positieve effecten voor de kunsthandel en misschien meer mogelijkheden voor 'Sponsoring the Arts'.

STEYLING,W.

M83-96

Promotie van kunst en cultuur lijdt onder tulpen-imago
W.Steyling.

Ariadne 6(1982)11(sept.7-10)

Effecten van de in 1979 door het Nationaal Bureau voor Toerisme geïntroduceerde Holland Culture Card,waarmee wordt beoogd de Nederlandse cultuur onder de aandacht te brengen in de Verenigde Staten. Het ministerie van CRM zou hierbij een rol kunnen spelen in de vorm van gericht zoeken naar afzetmogelijkheden voor Nederlandse kunst en cultuur in het buitenland.

SUMNER,M.

M85-335

Charitable organisations and methods of fund raising for museums and art galleries

Museums association information sheet.(1970)(. 1-6)

Museums could gain more financial support for building,research and other projects by more active consideration of potential donors.

THORNCROFT,A.

M87-129

Arts sponsorship gets practical
Financial times.(1983)(13 dec.17)

Algemene beschouwing over kunstsporsoring in Engeland.

TIMMERS,M.

M84-112

Fundraising en sponsoring:een museale verkenning Reinwardt akademie,1982.34 p.:afb.,tab.;31 cm

Met lit.opg.

Skriptie Leiden Reinwardt akademie.

- TOSCANO, J.V. M86-164
 Development comes of age
 Museum news. 60(1982)3(Jan/Feb.61-67)
 Ingegaan wordt op de voorwaarden waaraan musea moeten voldoen om op een effectieve manier aan fondswerving te doen.
- UPSTAIRS M85-344
 Upstairs downstairs.
 Art& artists.(1982)3(Dec.1 p)
 Gesteld wordt dat de kunstwereld, als men gelden van sponsors wil werven, ervan uit moet gaan dat er een samenwerking moet ontstaan tussen de sponsor en gesponsorde op basis van gelijkheid.
- VIEWPOINTS M87-145
 Viewpoints on philanthropy:symposium report:The Drapers' hall, London 15th November 1978 publ.by Charities Aid Foundation. Kent: Charities aid foundation, 1978.20 p.;31 cm
 The aim of the symposium was to provoke thought and discussion on important aspects of philanthropy. These aspects were: a concern for the future; companies as a source of charitable funds; and responsible and creative trusteeship.
- VROMANS, L. M83-194
 Gemeente Tiel stimuleert beeldende kunst op een bijzondere manier Gelderland nu.13(1982)1(jan.48-49)
 Verslag van een initiatief ter stimulering van de werkgelegenheid van beeldende kunstenaars. In ruil voor betaling van de (vaak hoge) materiaal- en gietkosten door de gemeente, wordt een kunstwerk voor 2 of 3 jaar in bruikleen afgestaan door de kunstenaar. Ze houdt gedurende de leenperiode het recht van eerste koop.
- WASKO, J. 83-473
 Movies and money:financing the American film industry Norwood,[N.J.]:Ablex,cop. 1982.XXIV,247 p.:afb.,bijl.,tab.;23 cm.(Communication and information science)
 Bibliografie:p.225-235.
 Met register
 ISBN 0-89391-108-9
 The book provides an overview of how the relationship between the American film industry and banks has evolved, what specific interactions have been involved, and what consequences have resulted.
- WILLIGENDAEL, H. NC
 De hobby van Philips, Shell en consorten: Stichting Kunst en Bedrijf
 BBK-krant.(1980)111(jan.11-12)
 Over geschiedenis en situatie nu van de Stichting Kunst en Bedrijf, waarbij m.n. de samenstelling van het bestuur aan de orde komt.
- WILLIGENDAEL, H. NC
 De hobby van Philips, Shell en consorten: Stichting Kunst en Bedrijf: deel twee
 BBK-krant.(1980)113(mrt.6-7)

WOUD, A. VAN DER
Recente Amerikaanse kunstmusea
Futura.18(1983)12(dec.10-11)

NC

1984

ART

89-265

Art spaces and economics produced for the Arts, tourism and cultural resources committee of the National conference of State legislatures.

Denver : National conference of State legislatures, 1984. 39 p. ; 28 cm.(Legislative note ; nr. 1)

Met bibliogr.

De auteurs zijn van mening, dat aangezien de kunsten een waardevol element in het economische leven van een gemeenschap vormen, deze gemeenschap de kunsten moeten steunen met het beschikbaar stellen van ruimtes voor exposities en uitvoeringen. Een dergelijke investering levert volgens hen een groot economisch voordeel op.

ARTS

86-036

The arts and public policy in the United States

Englewood Cliffs[New Jersey]:Prentice Hall, 1984.VIII,185,[11] p.;21 cm.(A Spectrum book)

Met reg.

ISBN 0-13-047689-7

The essays seek to discover whether the United States indeed has a public policy on the arts, and to distinguish exactly how economic support and other influences have interacted to shape the public's attitude toward culture and the arts.Special chapters treat the influences of private patrons on museums,and the nonprofit instrument and the influence of the marketplace on policies in the arts.

BANDT,M.

NC

Het symphonisch aanbod in het komend seizoen

Mens en melodie.39(1984)9(sept.362-385)

Overzicht van de seizoenprogramma's van de Nederlandse symphonieorkesten voor 1984/85. Ingegaan wordt op de ontwikkelingen in het symphonisch aanbod.Muziek van Nederlandse componisten blijkt iets meer aanbod en dan in vorige jaren het geval was.

BELEIDSNOTITIE

M85-160

Beleidsnotitie 1985 Stichting sponsors voor de kunst

[Amsterdam]:Stichting sponsors voor de kunst, [1984?].5 p.;31 cm

BOONSTRA,R.

NC

De nieuwe vrijers van de kunst:bedrijven als sponsors

Knipselkrant Raad voor de kunst.16(1984)27(4 jul.170)

Oorspr.verschenen in:Elseviers magazine,16-6-1984.

BRANDT,M

NC

Klein maar verreikend podium voor Nederlandse muziek

Mens en melodie.39(1984)11(nov.486-487)

Het Bumafonds,dat als doelstelling heeft de promotie van Nederlandse muziek,beschikt sinds 1983 over een mini-concertzaal te Hilversum.In nauwe samenwerking met de omroepen heeft het Bumafonds hier een aantal concerten georganiseerd.Gesprek met

directeur Jan Willem ten Broeke over activiteiten en plannen voor de naaste toekomst.

BUSINESS

M85-241

Business sponsorship of the arts

London: Arts council of Great Britain, 1984. 50 p.; 31 cm

A reading list on business sponsorship of the arts, based on material held in the Library of the Arts Council of Great Britain.

DULKEN, H. VAN

NC

Kunst en christenen: de minister van WVC, Eelco Brinkman, "ik voel mij niet geroepen een ideologische verantwoording van mijn kunstbeleid te gaan schrijven"

Kunstenkrant. 8(1984)5 (mei. 5-9)

Interview met minister Brinkman, naar aanleiding van het symposium Christendemocratie en kunstbeleid. Er wordt o.a. ingegaan op de subsidiëring van kunst en de eventuele gevolgen van sponsoring door het bedrijfsleven.

EKELEN, Y. VAN

NC

Kunstinstellingen moeten de taal van het bedrijfsleven leren spreken

Trefpunt. (1984) 11 (nov. 27-28)

Mede op initiatief van boekhandel M. Nijhoff in Den Haag is onlangs een tentoonstelling georganiseerd van schilderijen van hedendaagse kunstenaars uit Bulgarije. Het belang van kunstsponsoring wordt nog eens benadrukt door het op 11 oktober j.l. uitgekomen boek "krijgen is de kunst" van B. van Mourik.

FEDERATIE

NC

Federatie reageert op onderzoek naar kunstsponsoring.

Federatienieuws. (1984) 5 (jun. 10)

Reactie op het onderzoek van Knapper en McAlley naar de positie en akseptatie van kunstsponsoring in Nederland. De Federatie stelt dat kunstsponsoring los van het kunstenbudget van de overheid moet staan. Wel kan de overheid kunstsponsoring stimuleren.

FOHRBECK, K.

M84-068

Vom Zwielflicht ins Rampenlicht: zwischen Kunst und Kommerz: vom Mäzenen spricht man wieder

Frankfurter allgemeine Zeitung. (1984) 12 (Samst. 14 Jan.)

GEEST, L. VAN DER

M84-350

Het moderne mecenaat

Economisch statistische berichten. 69(1984)3470 (29 aug. 785)

Met lit. opg.

Beschouwing over de voors- en tegens van kunstsponsoring.

Waarschijnlijk zijn de kunsten het beste af met zowel bemoeienis van de overheid en kunstsponsoring.

GUIDE

86-003

A guide to company giving ed. by M. Norton; research by

J. LeBars, F. G. Perry; additional contrib. by K. Bantink ... [et al.];

The Directory of social change.

London: The Directory of social change, 1984. [VI], 154 p.; 30 cm. (A directory of social change publication)

ISBN 0-907164-14-5

Overzicht van Engelse bedrijven die giften aan liefdadigheidsinstellingen doen en kunstprojecten sponsoren.

HAACKE, H.

M87-082

Museums, managers of consciousness

Art in America. (1984) (Feb. 9, 11, 13, 15, 17)

Veranderende opvattingen maken dat kunst zakelijker benaderd wordt. Economische aspecten, management en sponsoring krijgen meer nadruk. De auteur schetst de gevolgen en de gevaren voor de musea.

HEALD, R.

NC

The natural way to promote art education: you can't paint a mural when your back is against the wall

Art education. 36 (1984) 5 (Sept. 44-46)

Fiktieve briefwisseling waarin de volgende problematiek ter sprake komt: waarom moet het publiek "onderwezen" worden om de waarde van kunst(-zinnige vorming) te kunnen inzien?

HEG, H.

NC

Bescheidenheid siert de kunstsponsor

Knipselkrant Raad voor de Kunst. 16 (1984) 42 (17 okt. 272-273)

Oorspr. verschenen in: De Volkskrant, 12-10-1984

Interview met Ph. Charpentier, hoofd van het welzijnsdepartement van IBM Europa, over de motieven en methoden van IBM voor wat betreft sponsoring van kunst. Het interview wordt gevolgd door een bespreking van het boek "Krijgen is de kunst" van B. van Mourik.

HELLINGMAN, D.

M85-003

De Beethovencyclus van Interpolis: kunstsporing als instrument voor marketing en corporate PR

Mediamarkt. 1 (1984) 5 (jun. 13-15) Aandacht voor de rol van de media bij kunstsporing. Tot nu toe is er sprake van een kritisch-argwanende houding van de pers tegenover de intenties van het bedrijfsleven, waar strikt commerciële doelstellingen niet samengaan met artistieke en de onafhankelijke opstelling die de kunstwereld nastreeft. Gepleit wordt voor een meer open en serieuze benadering van de pers bij de weergave van activiteiten van commerciële sponsors.

HUSTINX, P. J. W. A.

89-080

Kunstsporing in Nederland: een onderzoek naar de positie van sponsoring van beeldende kunst in Nederland

Leiden: [s.n.], 1984. 82 p. : bijl., tab. ; 30 cm

Literatuuropgave : p. 77-81

Doctoraalscriptie Leiden

Aan de orde komen o.a.: Het overheidsbeleid betreffende kunstsporing; het bedrijfsleven als kunstsponsor; instellingen op het gebied van sponsoring. Daarnaast: De musea als gesponsorde partij; de media m.b.t. het vermelden van sponsors: fiscale aspecten.

JENKINS, S.

M86-025

Playing for the arts

The economist.(1984)(17 Nov.1-16)

In de Verenigde Staten zijn giften aan kunstinstellingen aftrekbaar van de belasting. Volgens de auteur is dit een goed systeem, omdat de instellingen voor een groot deel gefinancierd worden door bedrijven en personen die van deze regeling gebruik maken.Hij pleit dan ook voor invoering van dit systeem in Engeland,om de kunst minder afhankelijk te maken van de overheid.

KAAIJ,M.

NC

Gaudeamus muziekweek steeds internationaler.

Muziek en dans.8(1984)9(okt.28-31)

In de Gaudeamus muziekweek 1984 kwamen vele facetten van de hedendaagse muziek aan bod.De week is weer een stap dichterbij gekomen bij het tonen van een totaalbeeld van de muziek van nu.Dit jaar werd de Gaudeamusprijs ingesteld: 4000 gulden als compositie-opdracht voor een werk in solo- of kleine bezetting.Er waren 216 inzendingen,bijna een record in de geschiedenis van de Muziekweek.

[KAGIE,R.]

M84-160

Kunstsporsors versus kunstkritiek

Vrij Nederland.45(1984)2(26 mei.13)

Verslag van een discussie georganiseerd door de Stichting kunst en bedrijf over de vraag of de sponsornaam vermeld moet worden in kunstkritieken.

KUNSTSPONSORING

84-274

Kunstsporsoring:een marketingonderzoek naar de positie en acceptatie van kunstsporsoring inNederland:een onderzoek uitgevoerd in opdrachtvan het ministerie van welzijn, volksgezondheid en cultuur

Amsterdam:Knapper & McAlley,1984.24 p.;30 cm

Uit het onderzoek blijkt o.m. dat de betrokkenheid van het bedrijfsleven bij de kunstwereld weliswaar beperkt is,maar dat er aan de andere kant ruimte is voor uitbreiding op dit punt. Er is nog in weinig gevallen sprake van uitgebreide en langdurige ervaring met kunstsporsoring. Het initiatief is tot nu toe veelal uitgegaan van de kunstinstellingen. Gepleit wordt voor een projectmatige aanpak en de instelling van een "B.V."kunst,die kan functioneren als intermediair tussen kunstinstellingen en he t bedrijfsleven.De overheid mag zijn verantwoordelijkheid voor de kunst niet afschuiven op sponsors.

KUNSTSPONSORING

NC

Kunstsporsoring.

Informatiebulletin Raad voor de kunst. 15(1984)4(.12-14)

Advies van 10 juni 1984 met enkele kanttekeningen bij het rapport over kunstsporsoring,samengesteld door het bureau Knapper en McAlley. Gesteld wordt o.m.,dat het onderzoek weinig meer heeft opgeleverd dan een inventarisatie van opinies van betrokken personen en instellingen,terwijl er veeleer behoefte is aan gegevens over(al dan niet positieve)ervaringen betreffende kunstsporsoring,de financiële middelen die ermee gemoeid zijn,en de mogelijkheden die het klimaat voor kunstsporsoring gunstig k unnen beïnvloeden.

- KUNSTSPONSORING** M86-040
 Kunstsporsoring:een andere ingang:het cultureel
 bedrijfsabonnement.
 Adformatie.(1984)20(17 mei.38)
 Gesprek met J. van Dooren en M.D.Doornbos over de door hun
 opgerichte"Culturele Organisatie en Promotie"die zich bezig houdt
 met kunstsporsoring.
- LIMB,S.** M87-128
 The business of art
 The observer.(1984)(18 March.47)
 Beschrijving van een buro in Engeland dat kunstenaars helpt met
 het werven van fondsen en het vinden van sponsors, en
 kunstenaarsgroepen adviseert in het opzetten van een goed
 financieel beleid.
- LYDIATE,H.** M86-032
 Ballad of a thin wedge
 Art monthly.(1984)(sept.37-40)
 Het verschil tussen sponsoring en giften wordt besproken en de
 (belasting)voordelen voor bedrijven die beide vormen opleveren.
- MAKS,F.** NC
 Frans Maks van het filmmuseum:"Ik pretendeer geen enkele
 originaliteit"
 Film- en tv-maker.(1984)245(nov.12-15)
 Verslag van een gesprek met F.Maks,directeur van het Nederlands
 filmmuseum in Amsterdam,over de faciliteiten van dit museum en de
 mogelijkheden die er zijn om bepaalde activiteiten en projecten
 van het museum door het bedrijfsleven te laten sponsoren.
- MCINTOSH,D.** 85-665
 Marketing:a guide for charities
 London:Directory of social change,1984.[III]158 p.:
 afb.,bijl.,fig.,tab.; 22 cm
 Bibliografie:p. 157-158
 ISBN 0-907164-13-7
 Praktische handleiding voor het werven van fondsen.
- MEIJER,M.** NC
 Sponsoring van musea door bedrijven,zegen of zorg?
 Bulletin vereniging van oud-Reinwardt-studenten.
 4(1984)2(mei.3-6)
 Schrijver pleit voor een inhoudelijke discussie uitmondend in
 theorievorming i.p.v.de tot nog toe gevoerde praktische
 discussies.
- MOURIK,B.VAN** 84-571
 Krijgen is de kunst:kunstsporsoring-hoe niet, hoe wel
 [i.s.m.STOA-Nederlands theater instituut].
 [Amsterdam]:STOA-NThI,1984.91 p.:afb.;21 cm
 ISBN 90-647-7711-09
 Boekbespreking verschenen in aanwinstenlijst no.39

ONZE 85-015

Onze miljarden:lijnen en breuken in de miljoenen-nota van 1985
Rotterdam:Kreits,1984.88 p.;21 cm

Met lit.opg.

ISBN 90-6844-003-9

Enkele kanttekeningen worden geplaatst bij de miljoenennota 1985. Alle bijdragen zijn doortrokken van de spanning tussen overheid en samenleving. Pretenties en verwachtingen t.a.v. het overheidsbeleid zijn nader bekeken aan de hand van recente budgettaire ontwikkelingen. O.a. de financiële betrekkingen tussen WVC en het partikulier initiatief.

OSZYNSKA, A.

M87-080

Patronage:United technologies corporation

Art Monthly.(1984)(may.30-31)

Interview met R. Forsythe over de redenen waarom de United Technologies Corporation aan kunstsporing doet.

ROODNAT, B.

NC

Winst voor kunst:op zoek naar de steun van fabrieken en bedrijven
Knipselkrant Raad voor de Kunst. 16(1984)10 (7 mrt.70-71)
Oorspr. verschenen in:NRC Handelsblad, 24-2-1984
Nagegaan wordt welke rol de sponsoring van kunst door het bedrijfsleven op dit ogenblik speelt. Tevens een inventarisatie van meningen over dit onderwerp. '

ROODNAT, B.

NC

Winst voor de kunst

Bulletin vereniging van oud-Reinwardtstudenten 4(1984)2(mei.6-9)

Oorspr.verschenen in:NRC Handelsblad,24-2-1984.

Nagegaan wordt welke rol sponsoring op het ogenblik speelt in de kunstwereld. Tevens zijn de meningen over dit onderwerp geïnterviewd.

ROSEN, N.

M87-130

The trade marks that spell culture

The guardian.(1984)(26 jan.10)

Stand van zaken met betrekking tot sponsoring in Engeland. Er worden enkele voorbeelden gegeven van bedrijven die kunst sponsoren.

SCHEVERNELS, P.C.M.R. Th.

M87-085

Sponsoring:op zoek naar nieuwe directe contact-mogelijkheden met de afnemers werd sponsoring ontdekt, die snel groeit tot een waardevol onderdeel van de marketing-communicatie mix
Deventer [etc.]: Kluwer, 1984. VII, 36 p.:afb., schema; 31 cm. (Handboek reclame 1984-1985, afl. 19)

ISBN 90-K424-019-0

Nadat zowel de sport- als de kunstsporing aan de orde zijn gesteld, wordt het volgende gekonstateerd: sportsporing is aanmerkelijk direkter voor het bedrijf of het produkt dan kunstsporing; kunstsporing biedt minder vertaalmogelijkheden naar produkt- of bedrijfskenmerken dan sport, en bereikt in het algemeen minder massale maar daardoor wel meer koopkrachtige doelgroepen; de kunsten zijn veelal onbekender terrein voor directeuren, marketing- en reclamemanagers dan de sport en men is vaak niet bereid een deel

van het budget te besteden aan activiteiten die buiten het gezichtsveld liggen; steun aan de kunsten wordt door het bedrijfsleven ervaren als een grote betrokkenheid bij het maatschappelijke gebeuren, een functie die in het verleden sekundair zo niet tertiair geacht werd.

[SEVEREN, T.VAN]

M86-041

Kunstsponsoring in discussie: mensen komen niet voor Heineken of Camel maar voor een artiest.
Adformatie.(1984)21(24 mei.36)

SMIT, S.

NC

Caecilia consort, een uitstekend initiatief van C & A
Muziek en dans.8(1984)5/6(mei.38-40)
In het Holland festival 1984 speelt het Caecilia consort werken van hedendaagse Nederlandse componisten. Het ensemble werd in 1978 opgericht en is volledig afhankelijk van de financiële steun van C & A. Het bestaat uit twaalf strijkers en heeft zich in korte tijd ontwikkeld tot een hoog-kwalitatief orkest. Interview met Paul Remarque van C & A Nederland over sponsoring van kunst.

STADEN, G.

M85-377

Money from the Mafia?
Artists Newsletter.(1984)(dec.21)
UTC, een Amerikaanse multinational die veel defensiemateriaal levert en o.a. investeringen doet in Zuid-Afrika, doet veel aan kunstsponsoring. De auteur vraagt zich af of organisatoren van kunstmanifestaties geld moeten aanvragen van een dergelijk bedrijf.

STINSON, M.

M85-355

Business support for the arts cautious but growing.
The Globe and Mail.(1984)(5 nov.8)
Enkele voorbeelden van sponsoring in Canada.

STRAATEN, H.S. VAN DER

NC

Pennies from heaven
Bulletin vereniging van oud-Reinwardt- studenten.
4(1984)2(mei.10-14)
Na een beschrijving van de financiering van musea in Amerika, wordt gepleit voor overheidsmaatregelen die het sponsoren van kunst en cultuur door particulieren aantrekkelijker maken.

STRAATEN, H.S. VAN DER

NC

Privatisering van musea
Museumvisie. 8(1984)2(jul.47-49)
In de Verenigde Staten zorgen particulieren, bedrijven en stichtingen en de overheid gezamenlijk tegen aantrekkelijke voorwaarden voor de financiering van musea. In ons land wordt slechts 0,08% aan de uitgaven t.b.v. kunst en cultuur besteed, zijn particuliere giften (bijv. aan musea) niet fiscaal aftrekbaar en levert kunstsponsoring voor het bedrijfsleven onvoldoende rendement op. Gepleit wordt voor maatregelen door de overheid om sponsoring van kunst financieel aantrekkelijker te maken. (WVC)

TAYLOR, P.

M87-131

How to light up a concert hall
The guardian.(1984)(26 March.13)
In Engeland worden veel kunstmanifestaties gesponsord door
tabaksmaatschappijen.

TAYLOR,P.

87-184

Smoke ring:the politics of tobacco
London [etc.]:Bodley Head,1984.XX,329 p.: afb.,bijl.;22 cm
Bibliografie:p.311-313
Met reg.
ISBN 0-370-30513-2
Aan de orde komt o.a. hoe de tabaksindustrie door kunstsporing
zijn imago oppoetst.

TOWNLEY,S.

85-663

Sponsorship of sport,arts and leisure:law,tax and business
relationships with forewords by Lord Goodman,D.Jeeps,W.Rees-
Mogg.
London:Sweet & Maxwell,1984.XLIII,333 p.: bijl.;22 cm
Met lit.opg. en reg.
ISBN 0-421-30410-3

VERBEI,W.

NC

Project P:slapeloze nachten
Kunstenkrant.8(1984)4(apr.7-9)
Over de privatisering in de kunstensektor,een interview met
P.Klink financieel-economisch ambtenaar bij het Ministerie van
WVC.Aan de orde komen sponsoring,prijsbeleid,management.

VERDAASDONK,D.

NC

Unibel en het Schweizerische Filmzentrum: twee buitenlandse
voorbeelden van exportbevordering van films
Film en tv-maker.(1984)242(aug.22-23)
De Nederlandse markt voor Nederlandse speelfilms lijkt verzadigd
te zijn.De buitenlandse markt wordt steeds belangrijker voor de
Nederlandse films.Daarom wordt bekeken hoe de promotie en
distributie van nationale films in Zwitserland en België is
georganiseerd.

VOORSTEL

M85-161

Voorstel tot naamsvermelding op radio en tv
Amsterdam:Stichting sponsors voor kunst,1984.6 p.;31 cm
Na een korte beschrijving van de wettelijke regeling in Groot-
Brittannië wordt een voorstel gedaan hier ook mogelijkheden te
scheppen voor de vermelding van de sponsornaam op radio en tv.

1985

ACTIEVE

M87-115

Actieve rol sponsors van Ik Jan Cremer.

Adformatie.13(1985)13(28 mrt.4)

Aktiviteiten van H. Burgerhout inzake het werven van sponsors voor de rock-opera Ik Jan Cremer, en de specifieke mogelijkheden van sponsoring van deze kunstvorm.

ARTS

89-489

The arts : corporations and foundations : arts research seminar no.4, September 6, 1985 Research and evaluation ; Canada council ; (with contrib. by J.M.Davidson Schuster...et al.).

Ottawa : Canada council, 1985.VI, 153 p. :bijl., tab. ; 28 cm

Bibliografie : p.112-117

Sponsoring, fondsenwerving "corporation and foundation support" in de Verenigde staten en Canada komen aan de orde in deze congresstukken. Speciale nadruk ligt op de sponsoring van orkesten in Canada.

BEEREN,W.

NC

Wim Beeren over zijn plannen met het Stedelijk museum: 'Je maakt iets en dan blijkt het controversieel te werken'

Wonen- TA/BK.(1985)5(mrt.8-9)

W.Beeren,de nieuwe directeur van het Stedelijk museum in Amsterdam,over zijn plannen en ideeën m.b.t.

tentoonstellingen,aankoop van kunstwerken,de publieksfunctie van het Stedelijk museum en kunstsporing.

BEROEPSVERENIGING

M87-111

Beroepsvereniging voor kunstsporing in de maak.

Adformatie.13(1985)23(6 jun.53)

Drie adviesbureaus voor kunstsporing zijn bezig met de oprichting van een beroepsvereniging onder de naam Platform kunstsporing. De bemiddelaars willen beunhazerij in dit beroep tegen gaan, een kode opstellen, gezamenlijke juridische adviezen inwinnen en zich aan de buitenwereld presenteren.

BRINKMAN,[L.C.]

M85-582

Minister op tentoonstelling van Bulgaarse schilderkunst:ook bedrijfsleven verantwoordelijk voor kunst als element in cultuur Nederlandse staatscourant.(1985)205(19 okt.2)

Met Engelse tekst.

De minister pleit voor sponsoring van kunst door het bedrijfsleven.

BRINKMAN,L.C.

M85-042

Brief van de minister van welzijn,volksgezondheid en cultuur Tweede kamer,vergaderjaar 1984-1985,18600, hoofdstuk XVI,nr.209,p.1-5.

De Minister van Cultuur licht zijn standpunt ten aanzien van sponsoring toe aan de hand van twee uitgangspunten,namelijk:1)de verantwoordelijkheid van de overheid en de private sector voor de cultuur;2)de specifieke rol van de overheid bij cultuursponsoring.

DAVIDSON,A.

85-668

Grants from Europe:how to get money and influence policy written for ERICA by A.Davidson.2nd ed.

London: Bedford square,1985.IX,89 p.:afb.;21 cm

Met lit.opg. en reg.

ISBN 0-7199-1155-9

Ingegaan wordt op de mogelijkheden fondsen te krijgen van de Europese Gemeenschap. O.a. belangrijke adressen en beschikbare fondsen worden vermeld.

EMPEL,F.VAN

NC

Captains of culture(2):het wonder van de budgetfinanciering

Knipselkrant Raad voor de Kunst.17(1985)2(16 jan.17-18)

Oorspr.verschenen in:Haagse Post,5-1-1985

Vormt budgetfinanciering in de toneel-en muziekwereld een prikkel om te bezuinigen en wordt sponsoring het middel om de inkomsten op te krikken?

EMPEL,F.VAN

NC

Captains of culture(3):de trouwe wakers over het geld

Knipselkrant Raad voor de Kunst.17(1985)2(16 jan.19-20)

Oorspr.verschenen in:Haagse Post,12- 1-1985

In het totaal gaat er in de kunst 0.3% van het nationaal inkomen om.Wat is de invloed van de politiek op deze geldstromen.

ENTREPRISES

M88-039

Les entreprises nouveaux mécènes

Le Monde,supplement.(1985)(16-17 juin,I-VIII)

Ook in Frankrijk laten bedrijven zich steeds meer in met kunst, en dan vooral in de vorm van mecenaat. Deze vorm levert de bedrijven een aanzienlijke belastingaftrek op. Ingegaan wordt o.a. op achtergronden en praktijkvoorbeelden van mecenaat en verschillende kunstsectoren. Ook buitenlandse voorbeelden worden aangehaald, waaronder de Nederlandse Peter Stuyvesant collectie.

EUNEN,E.VAN

M87-105

Esomar-Milaan;promotie en sponsoring:voor onderzoekers is er nog veel te doen

Adformatie.13(1985)46(14 nov.14)

Eerste deel van een verslag van een in november 1985 te Milaan gehouden seminar, waarbij promotion en sponsorship centraal stonden. In de inleidingen werd benadrukt dat sponsoractiviteiten in de totale marketingactiviteiten geïntegreerd dienen te worden, dat bij sponsoring onderzoek noodzakelijk is, maar dat men onderzoektechnisch nog maar aan het begin staat van een ontwikkeling, en dat sponsoring een volledig zakelijke activiteit dient te zijn.

EUNEN,E.VAN

M87-106

Esomar-seminar in Milaan (2 en slot):Integratie sales promotion en sponsoring in marketing is parool

Adformatie.13(1985)47(21 nov.94-95)

Laatste deel van een tweetal artikelen (Adformatie, 1985,no.46) waarin verslag wordt gedaan van een in november 1985 te Milaan gehouden seminar waarbij promotion en sponsorship centraal

stonden. Gekonstateerd werd onder andere dat kunstsporing in belang zal toenemen:overheden betalen steeds minder voor kunst, en via kunst kunnen zeer specifieke doelgroepen uiterst effectief worden bereikt. Voorts werd gewaarschuwd voor een toenemende interesse van de fiskus in sponsoractiviteiten,en de chaotische wetgeving op dit gebied in diverse landen waardoor het internationaal inzetten van promotionele en sponsorconcepten er niet gemakkelijker op wordt. Toch zal de internationale aanpak doorzetten.

FERREE,H.

M87-086

Sponsoring van sport,liefdadigheid en cultuur
Deventer: Kluwer,1985.14 p.:afb.;31 cm.(In: Nieuw praktijkboek sales promotion/Samenst.en eindred.H.Ferrée.p.1-14)
Variëtieten van sponsoring, onderscheid in categorieën:
donatie/transactie, zacht/hard, direkt/ indirekt,
internationaal/nationaal/ lokaal; sponsoring van clubs,
evenementen, personen; gehele of gedeeltelijke sponsoring, in natura of geld, vrije of beperkte sponsoring. Gesteld wordt dat het meeste effect wordt verkregen als de sponsoring zich over een langere periode uitstrekt, een activiteit betreft met een duidelijke identiteit, waarbij bij voorkeur regelmatig naamsvermelding van het bedrijf plaatsvindt via de nieuwsmedia.

FRANS

M87-102

Frans reglement voor radio- en tv-sponsoring.
Adformatie. 13(1985)50(12 dec.25)
De nieuwe regels houden o.a. in dat voortaan slechts 'eenmalige' programma's en weergaven van niet door de omroep zelf georganiseerde evenementen (bv. konserten) voor sponsoring in aanmerking mogen komen en dat de enige manier waarop de naam van de sponsor mag worden getoond vermelding in de aftiteling is.

FRANSMAN,J.

NC

Kunstsporing behoort tot het takenpakket van het management
Knipselkrant Raad voor de kunst.17(1985)39(9 okt.335)
Oorspr.verschenen in: Het financieele dagblad,19-9-1985
Ingegaan wordt op de functie van kunstsporing voor het bedrijfsleven.

GAAL,R.VAN

85-262

De"eigen"beurs spekken:beschouwingen over de mogelijkheden van versteviging van de "eigen inkomsten"van gesubsidieerde toneelgezelschappen/R.van Gaal
Amsterdam:[s/n/],1985. -86 p.:afb.,tab.;30 cm
Literatuuropgave:p.83-86
Na een schets van de ontwikkeling van de toneelfinanciering na W.O.I,worden wenselijkheid en haalbaarheid van sponsoring, fondswerving en verhoging van toegansprijzen getoetst. Aan de hand van een beschrijving van de publiekwervingtot nu toe,wordt gewerkt naar het alternatief "marketing" en de consequenties daarvan voor detoneelgroepen.

GEORGI,C.

85-282

Fund-raising,grants,and foundations:a comprehensive bibliography
Littleton, Colorado:Libraries unlimited,1985. 194 p.;24 cm

Met index
ISBN 0-87287-441-9

- [HELLINGMAN,D.] M86-087
Het imago van weldoener is te koop
Mediamarkt.2(1985)9(nov.28-32)
Ingegaan wordt op een aantal uitkomsten van recent gepleegd
onderzoek op het terrein van kunstsporing door het
bedrijfsleven, de meerwaarde, voor- en nadelen voor zowel de
sponsor als de gesponsorde instelling, de door de betrokken
partijen te stellen voorwaarden vooraf en de visie van het
ministerie van WVC, lagere overheden en de media.
- HOLLEY,R. M86-077
Theatrefacts 84 American
Theatre. 1(1985)11(March.1-15)
A statistical guide to the finances and productivity of the
nonprofit professional theatre in America.
- HOOVER,D.A. 87-227
Supporting yourself as an artist: a practical guide
New York[etc.]:Oxford university press, 1985.X,246 p.:bijl.,
fig.;22 cm
Met reg.
Bibliografie: p.229-237
ISBN 0-19-503669-7
Handleiding voor scheppende kunstenaars, waarin o.a. aan de orde
komen: de kontakten met instanties; financiële ondersteuning,
zoals beurzen, subsidies, sponsoring en fondsen; het organiseren
van projecten.
- HOUWELING,M. NC
Het Sponsorfonds
Sponsor.(1985)3(.12)
Met het Sponsorfonds, opgezet door STOA te Amsterdam, wordt
gepoogd alle noodzakelijke gegevens over kunstinstellingen en
bedrijven te bundelen, met het doel de belanghebbenden tot elkaar
te brengen, de werkterreinen te verdelen, en de specialismen en
kontakten zo goed mogelijk te benutten.
- HOUWELING,M. NC
Onderzoek kunstsporing in Nederland
Sponsor.(1985)4(.15)
Kritische bespreking van de doktoraalskriptie van
P.J.W.A.Hustinx: Kunstsporing in Nederland; een onderzoek naar
de positie van sponsoring van beeldende kunst in Nederland. Er is
sprake van een oppervlakkige aanpak, en de skriptie biedt geen
nieuwe denkbeelden.
- HUSTINX,J.W.A. NC
Kunst en commercie: het Nederlandse bedrijfsleven is rijp voor
het (fiscaal aftrekbare) mecenaat
Knipselkrant Raad voor de kunst.17(1985)43(6 nov.376)
Oorspr. verschenen in: Elseviers magazine, 19-10-1985

- HUSTINX,P.** M85-462
 Sponsoring van beeldende kunst in Nederland Presentatie van
 beeldende kunst in Limburg: trajecta art 85.
 [Venlo:Van Spijk, 1985].p.9-13;31 cm
 Vooral wordt ingegaan op de stand van zaken m.b.t.sponsoring van
 musea.
- JONGH,N.DE** M85-187
 Give the rich a change
 The Guardian.(1985)(4 jan.10)
 Vergelijking tussen de situatie in de Verenigde Staten en
 Engeland op het gebied van subsidies en sponsoring van kunst.
- JWT** M87-101
 JWT begeleidt gesponsord programma op Music Box
 Adformatie. 13(1985)46(14 nov.46)
 Beschrijving van een voor Nederland vrij uniek projekt: een
 gesponsord televisieprogramma waarin de Nederlandse popcultuur
 wordt belicht. Aangegeven wordt op welke wijze de sponsors worden
 geïntegreerd in het programma.
- KALMEIJER,G.M.** M87-116
 Scenario voor sponsoring omroep:Mien Dobbelsesteen met WC-Eend,IBM
 met PC-Hooftprijs. 3(1985)12(21 mrt.23-24)
 Kritische beoordeling van de voorstellen van VVD-Tweede
 kamerleden G.W. Keja en L.M.L.H.A. Hermans om het sponsoren van
 omroepprogramma's mogelijk te maken. Ingegaan wordt op de
 kennelijke verwarring tussen 'sponsored programmes' en
 commerciële televisie en free publicity, de mogelijke coördinatie
 van het sponsoren van omroepprogramma's door de Ster en
 sponsoring van culturele programma's.
- KNOX,J.** 87-183
 An introduction to corporate philanthropy British institute of
 management;Charities aid foundation.
 Corby [etc.]:British institute of management [etc.], 1985.30
 p.;21 cm
 ISBN 0-85946-148-3
 This review describes a variety of philanthropic activities which
 are available to companies, and proposes organisational and
 management arrangements for operating corporate grants effort.
- KONING,H.E.** M86-205
 Staatssecretaris Koning:geen speciale fiscale faciliteiten
 kunstsporsoring
 Nederlandse staatscourant.(1985)188(27 sept.2)
- KOOYMAN,R.** 86-057
 Sponsoring en het openbare bibliotheekwerk:een oriëntatie
 Nederlands bibliotheek en lektuur centrum.
 Den Haag:NBLC,1985.IV,11 p.;30 cm. (Beleidsontwikkeling openbare
 bibliotheken)
 Geordende weergave van de vragen en antwoorden die aan de orde
 kwamen op de werkdag, georganiseerd door het NBLC,over sponsoring
 en de openbare bibliotheek.

KRAGT,A.

Kunstsponsoring en de kamer van koophandel
Sponsor.(1985)3(10-12)

In haar functie van voorlichter kan de Kamer op verschillende manieren proberen kunstsponsoring onder de aandacht te brengen van het bedrijfsleven.Deze activiteit past binnen de taak activiteiten te ontplooiën ter stimulering van de economie in de regio.

NC

KRUIJSWIJK-HIJSTEK,M.F.

Bedrijfsleven en kunstbedrijf: een inventarisatie van de raakvlakken tussen beiden; opgemaakt in de periode augustus 1981 tot en met februari 1982

[S.l.:s.n.],cop 1985.86 p.:bijl.; 31 cm

Literatuuropgave: p.80-86

Kandidaatsskriptie kunstgeschiedenis.

Getracht wordt een beeld te schetsen van de sponsoring in Nederland, aan de hand van interviews en een literatuuronderzoek.

M87-068

KUNSTSPONSORING

Kunstsponsoring en belastingwetgeving:het fiscaal rendement van de sponsorgulden:verslag van een studiemiddag,gehouden 26 september 1985 in het Novotel te Amsterdam
Amsterdam:Stichting sponsors voor kunst,1985. 35 p.;30 cm
Inleidingen over de volgende onderwerpen: De onderneming en kunstsponsoring/de huidige Nederlandse wetgeving/aspekten van de BTW; praktijkervaring vanuit NV Het Concertgebouw/een case study binnen de bestaande wetgeving; kunstsponsoring en belastingwetgeving in de Verenigde Staten van Amerika; toekomstmogelijkheden in de Nederlandse situatie/een aantal suggesties m.b.t. kollektievorming, aankleding gebouwen, podiumkunsten en matching grants.

87-103

LAPINSKI,S.

Indies American independents:wat kan een Nederlands (kunstzinnig) filmmaker leren van zijn Amerikaanse collega?

Film- en tv-maker.(1985)249(mrt.13-17)

Van 18- 28 april'85 zal en Amerikaans-Nederlands filmfestival worden gehouden in Amsterdam (Melkweg) en Den Haag (Filmhuis).Het festival zal worden afgesloten met een symposium,waarin een aantal aspecten van filmproductie en -beleid in de VS en Nederland centraal zullen staan.Gesprek naar aanleiding hiervan met H. Meyer (melkweg),A.Hesseling (initiatiefnemer van het festival),R.Rienstra (Filmfonds; voorzitter van het symposium) en B.van Mourik (sponsor-deskundige) over subsidiëring, sponsoring,marketing en distributie van films.

NC

LEEuw,CH.VAN DER

Scheidend directeur Holland Festival:'Houd in godsnaam subsidie en sponsoring gescheiden'

Adformatie.13(1985)23(6 jun.52-53)

Ervaringen van Frans de Ruiter met sponsoring. Het zoeken van sponsors is een kwestie van veel tijd en geduld, en zou door speciale funktionarissen moeten worden uitgevoerd. Daarbij voelt De Ruiter niets voor een systeem waarbij de overheid door premies

M87-121

kunstsponsoring aanmoedigt: kunst is een zaak van de overheid en sponsoringgelden dienen slechts gebruikt te worden voor extra activiteiten.

MARKS,L.

M86-089

The Sainsbury nation:purveyors to the nation

The observer.(1985)(7 Apr.9)

Overzicht van een Engelse familie die al sinds de vorige eeuw de kunst en kunstenaars steunt, de Sainsburys.

MEER,H.B.VAN DER

NC

Kunstsponsoring:"Een Amerikaanse zakenman die niet aan sponsoring doet is een publieke zak"

Knipselkrant Raad voor de kunst. 17(1985)47(4 dec.410-411)

Oorspr.verschenen in:Vormgever. (1985)1

MIELLEN,E.

NC

Bemiddelen met stijl

Sponsor.(1985)3(.7-9)

In een gesprek met Anne Miek Numans en Fréan Visscher wordt ingegaan op de activiteiten en doelgroepen van het sinds 1 mei 1985 bestaande adviesbureau op het gebied van sponsoring: Visscher & Numans.

MOBACH,H.

85-334

Musea en ficus:sponsoring,schenking en vrijwilligerswerk:een overzicht van de fiscale faciliteiten voor musea en hun begunstigers

Rijswijk:Ministerie van Welzijn, volksgezondheid en cultuur, 1985. 24 p.: tab.;28 cm.(Cultuurreeks(CR);85/1)

MULDER BAKKER,A.B.

M88-123

Van vorsten en ridders:de bestudering van hofcultuur en maecenaat in de middeleeuwen

Groniek.19(1985)93(.6-21)

Met lit.opg.

Het is niet waarschijnlijk dat de vorsten in de middeleeuwen belangeloos geld en goed gaven aan kunstenaars. Waarschijnlijker is dat zij een ideologie wilden uitdragen.

NDU

M87-114

NDU en RPS sponsors campagne theaterbon.

Adformatie. 13(1985)17 (25 apr.17)

Berichtgeving rond de promotiecampagne voor de theaterbon, een initiatief van de Vereniging van schouwburg- en concertgebouwdirecties in Nederland.

NEEF,P.DE

NC

Huub van Dael,direkteur van De Doelen,over kunst en kunstsponsoring

Sponsor.(1985)2(.5-7)

De veranderende mentaliteit ten aanzien van sponsoring, geschetst naar aanleiding van een sponsordebacle 19 jaar geleden(hetgeen resulteerde in het vertrek van Van Dael als zakelijk leider bij het Nederlands kamerorkest),en een overzicht van de mogelijkheden en grenzen van sponsoring aan de hand van het driejarig kontrakt

tussen IBM en het orkest van de Achttiende Eeuw van Frans Brüggen.

NEEF, P.DE

NC

De wethouder van 25 miljoen: 'Die man denkt dat je alles wel kunt laten sponsoren'

Sponsor.(1985)1(9-11)

Gesprek met C.Birnie, zakelijk leider van Het Nederlands dans theater, en B.van der Meer, directeur van het Residentie orkest, over de manier waarop zij gelden verzamelen voor nieuwe zalen. Daarnaast komt het beleid van de Haagse wethouder kunstzaken aan de orde.

NIEUW

M87-120

Nieuw blad Sponsor wil vooral praktijk belichten.

Adformatie.13(1985)3(17 jan.14)

Opzet en inhoudsbeschrijving van het tijdschrift Sponsor, een tweemaandelijks blad dat gratis wordt verspreid in kunstwereld en bedrijfsleven, en waarin met name cases worden behandeld op het gebied van kunstsporsoring.

NOTITIE

M86-012

Notitie naamsvermelding kunstsponsor op radio en televisie

Amsterdam: Stichting sponsors voor kunst, 1985.3 p.; 31 cm

De Stichting kunstsporsoring onderschrijft de door de minister van WVC gehanteerde definitie van kunstsporsoring. Bij specifieke projecten op dit terrein moet de naam van de sponsor genoemd kunnen worden. Gewezen wordt op de mogelijkheid dat met name internationaal georiënteerde ondernemingen in het buitenland kunst zullen gaan sponsoren in de wetenschap, dat de omroep daar aandacht aan deze evenementen zal gaan besteden. De samenstelling van co-producties van (grootschalige) kunstuitzendingen moet worden gestimuleerd.

OLINK, H.

M85-390

Kunst voor de koopman

Intermediair.21(1985)4(25 jan.27,29)

Weergave van een gesprek met K.de Jong, plv. directeur van de Economische voorlichtingsdienst, en M. van Erkel, hoofd Directie internationale betrekkingen van het ministerie van WVC, over de wijze waarop sporsoring van Nederlandse culturele manifestaties in het buitenland door het bedrijfsleven plaats vindt en de resultaten die dit tot nu toe heeft opgeleverd.

OLINK, H.

NC

Kunst voor de koopman

Knipselkrant Raad voor de kunst.17(1985)6(13 feb.54)

Oorspr.verschenen in: Intermediair.21 (1985)4(25 jan.)

Gesprek met betrokkenen van de ministeries van economische zaken en WVC, over de samenwerking van de ministeries bij het bevorderen van de export door het organiseren van een manifestatie in Japan waarbij exportbevordering en cultuur hand in hand gaan. Ook wordt ingegaan op het nut van kunstsporsoring voor kunstenaar en bedrijfsleven.

OLYMPUS

M87-110

Olympus biedt adverteerder mogelijkheid tot sponsoring: op zoek naar Europese reclamenormen.

Adformatie. 13(1985)28/29 (18 jul.13)

Adverteerders krijgen bij de Europese satelliettelevisie de mogelijkheid een programma te sponsoren. Voornaamste beperking is dat adverteerders niet de inhoud van een programma kunnen bepalen. Wel is toegestaan commercials uit te zenden in de reclameblokken rond het door hen gesponsorde programma.

ONDERZOEK

M87-113

Onderzoek naar bereik sponsoring hard nodig : bijeenkomst Mediawerkgroep.

Adformatie.13(1985)18(2 mei.48)

Verslag van de bijeenkomst van de Mediawerkgroep in het cultureel centrum in Amstelveen onder het thema 'Sportsponsoring en cultuursponsoring' Gepleit wordt voor een onderzoek naar het bereik van sponsoring, zodat bedrijven een beter inzicht krijgen waarin zij nu precies investeren.

OOSTERBAAN, W.

NC

De markt is groot, maar conservatief: Stichting kunst en bedrijf heeft weinig last van crisis

Knipselkrant Raad voor de kunst.17(1985)17(8 mei.171)

Oorspr.verschenen in:NRC-Handelsblad,1-5-1985.

Over de manier waarop de Stichting kunst en bedrijf adviseert, en de argumenten die in het bedrijfsleven gebruikt worden om al dan niet kunst in huis te halen.

OS, M. VAN

M87-112

VVD vormt mediabestel om, via de achterdeur

Adformatie. 13(1985)19(9 mei.43)

Verslag van een workshop van Pullshaw Nederland in Deurne, waar met name de programmasponsoring aan de orde werd gesteld.

Sponsoring kan in de marketingmix een nuttige rol vervullen mits overgelaten aan professionals in plaats van aan hobbyisten, aldus een der sprekers.

PIQUET, S.

88-139

Sponsoring et mécénat: la communication par l'événement: Union des annonceurs

Paris: Vuibert, 1985. 354 p.:afb., tab.; 24 cm. (Collection Vuibert Gestion)

Bibliografie: p.343-352

Met reg.

ISBN 2-7117-7617-4

Behandeld worden: de doelstellingen, toepassingsmogelijkheden en effecten van verschillende vormen van sponsoring en mecenaat. Er worden veel praktijkvoorbeelden gegeven, ook van sponsoring en mecenaat op cultureel gebied.

PITT, P.

M86-091

The case for public funding of the arts

Arts and artists.(1985)(March.222)

Als de kunst voor het grootste gedeelte afhankelijk zou worden van sponsoring door het bedrijfsleven, zou dat een aanzienlijke

bepanking voor de kunst opleveren. De auteur pleit dan ook voor het handhaven van overheidssubsidies voor de kunst.

POLAK, C.

NC

Advocaat van de duivel

Sponsor.(1985)4(.5-6)

Verslag van een interview met Bert van Mourik, fondswerving-adviseur, over zijn ideeën en aanpak met betrekking tot zijn professie. Het soepel verlopen van de samenwerking tussen kunst- en bedrijfsleven, wordt o.a. bepaald door het al dan niet marktgericht denken in de kunstenwereld.

POLAK, C.

NC

Karel Muller-totaal denken

Sponsor.(1985)2(.15)

Visie van een voormalig dramaturg, die sinds twee jaar als ongesubsidieerde theaterproducent onder de vlag van de stichting TMP (Theatre Multiple Productions) sponsorgelden werft voor zijn (veelal kleine) toneelproducties. Sponsoring is, zo stelt hij, in hoge mate een kwestie van relaties. De cultuur zou moeten infiltreren in industriële kringen.

POLAK, C.

NC

Van Dooren & Doornbos: adviesburo voor kunstsporing

Sponsor.(1985)1(.5-7)

Ingegaan wordt op de activiteiten van dit commerciële adviesburo. Het beleid van het buro komt neer op het aanbieden van een aantal puur praktische kunstvormen en diensten aan het bedrijfsleven. Daarbij wordt voornamelijk geput uit een lijst van circa 250 kunstenaars uit allerlei disciplines.

RAPPORT

87-132

Rapport over sponsormogelijkheden bij de Haagse muziekzaal

Den Haag: Residentieorkest, 1985. 28 p.:afb., plgr., tab.; 30 cm

De verschillende mogelijkheden om de nieuwe muziekzaal in Den Haag te sponsoren worden aangegeven: door naamgeving in de zaal, via het residentieorkest, door middel van grammofonplatenproducties enz.

RAWSTHORN, A.

M86-084

Sponsorship's TV picture

Marketing.20(1985)5(7 feb.34-37)

RICHARDS, A.L.

M85-186

First rule: say what you mean

Charity.(1985)(Jan.14)

In een zeer kort bestek geeft de auteur tips voor "fund raising".

ROTHUIZEN, W.

NC

Camel sponsort film international

Sponsor.(1985)1(.14-17)

Aan de orde komen de afspraken die contractueel werden vastgelegd tussen Camel en Film international en wat daarvan in de praktijk terecht kwam.

SCHUSTER, J. MARK DAVIDSON

88-065

Supporting the arts: van international comparative study:

Canada, Federal Republic of Germany, France, Italy, Great Britain,
Netherlands, Sweden, United States

[Washington D.C.]: National endowment for the arts, 1985. [XIV], 107
p.: fig., tab.; 28 cm

Bibliografie: p. 96-107

[SEVEREN, T. VAN]

M87-122

Kunstsporing: kwestie van verantwoordelijkheid.

Adformatie. 3(1985)24(13 jun. 57)

Verslag van een symposium over kunstsporing als pr en
marketing strategie, gehouden in het Concertgebouw te Amsterdam,
juni 1985. Geconstateerd wordt dat vooral de maatschappelijke
implicatie een rode draad is die door de betogen liep.

[SEVEREN, T. VAN]

M87-117

Sponsoring: marketing op lange termijn: symposium corporate image
en cultuur

Adformatie. 13(1985)11(14 mrt. 38-39)

Verslag van het symposium, in maart 1985 gehouden in het Kurhaus
in Scheveningen, waar opvattingen over en ervaringen met
kunstsporing werden uitgewisseld, zowel door bedrijven als
door kunstinstellingen.

SPONSOR

TC

Sponsor: publicaties over sponsoring van de podiumkunsten

Stichting onderzoek en advies ten behoeven van kulturele
instellingen (STOA), Raadgevend buro voor de kunsten.

Jrg. 1, nr. 1(1985)-

Amsterdam: STOA, 1985- .afb.; 35 cm

AANWEZIG: Jrg. 1, nr. 1(1985)

Verschijnt 6x per jaar

SPONSORGELDEN

M87-108

Sponsorgelden moeten integraal aftrekbaar zijn

Adformatie. 13(1985)40(30 okt. 29)

Verslag van het symposium 'Het fiscaal rendement van
sponsorgelden', gehouden in september 1985 in Novotel Amsterdam
en georganiseerd door de Stichting sponsors voor kunst.

SPONSORING

NC

Sponsoring en musea

Bulletin vereniging oud-reinwardtstudenten. 5(1985)1(apr. 5-25)-

Inleidingen gehouden tijdens het symposium 'sponsoring en musea'.

SPONSORS

M87-109

Sponsors kunst tegen verbod van imago-reclame tabak.

Adformatie. 13(1985)45(7 nov. 58)

De Stichting sponsors voor kunst zou het zeer ten onrechte vinden
als staatssecretaris Van der Reijden de imago-reclame voor de
tabaksindustrie zou verbieden, zoals is aangekondigd. De
tabaksindustrie zou dan buiten de sponsoring geplaatst worden,
terwijl juist deze industrietak zich veel met sponsoring
bezighoudt. Bovendien wordt met deze maatregel een precedent
geschapen.

STICHTING

Stichting sponsors voor kunst:beleidsnotitie.

Sponsor. (1985)1(.10-12){nulnummer}

De Stichting sponsors voor kunst is een organisatie van bedrijven. Deze bedrijven hebben zich in de stichting verenigd om op deze wijze hun belangen op het terrein van de kunstsporsoring te behartigen naar de overheid,de media en de pers.

NC

STOOF,J.

Kunstsporsoring,een nieuwe trend in het bedrijfsleven:'als je er zelf niet voor zorgt datje naam staat waar je hem wilt hebben,doet niemand dat'

Knipselkrant Raad voor de kunst.17(1985)24(26 jun.334)

Oorspr.verschenen in:Vrij Nederland,15-6-1985

NC

SWARTE,G.DE

De Cremer musical

Sponsor.(1985)4(.10-14)

Redenen van het mislukken van de sponsorwervingskampagne voor de rock-opera "Ik,Jan Cremer".

NC

SYMPOSIUM

Symposium 'corporate imago en cultuur'

Amsterdam:Stichting sponsors voor kunst,1985. 35 p.;30 cm

85-523

TINHOLT,G.

Een marginaal incident Sponsor.(1985)1(.18-19)

G.Tinholt,directeur van de vereniging van schouwburg en concertgebouw directies meent dat sporsoring marginaal en incidenteel zal blijven in Nederland 'en sterk afhankelijk van persoonlijke relaties.

NC

[TINHOLT,G.]

Sponsorologie, dé nieuwe wetenschap:referaat gehouden in mei 1985 in het Concertgebouw te Amsterdam

[S.L.:s.n.],1985. 3 p.;31 cm

Er zou meer theoretisch over het verschijnsel sporsoring nagedacht moeten worden, bijvoorbeeld over vragen als: welke plaats neemt sporsoring in in het marktstrategische denken?; waarom zijn kontakten tussen bedrijfsleven en kunsten van belang?; wat is de relatie met de overheid daarin?; in wat voor maatschappelijk kader vindt dit plaats? De spreker geeft een aanzet tot gedachtevorming hierover.

M88-042

TROMP,H.M.

Het Museon en haar sporsoring

Sponsor.(1985)2(.16-20)

Verslag van een gesprek met W.G.van der Weiden en H.Lelieveld van het Museum voor het onderwijs te Den Haag(Het Museon)over hun succesvolle actie met betrekking tot het werven van sporsorgelden (3,3 miljoen) en de konsekwenties die de overheid trekt uit een dergelijke vruchtbare aktie.

NC

TURNER,C.

What is this thing called sporsorship

M85-727

P.R. Week.(1985)(.31 jan.12)

Writer examines the criteria involved when a company decides to plump for sponsorship.

TWEEDY,C.

M85-386

More support for the arts please

D.C.R.(1985)(jan.6-7)

Naarmate de overheid meer bezuinigt op kunst,neemt het belang van sponsoring toe:een overzicht van de situatie in Engeland.

UTERMARK,M.

NC

Room op de koffie:het museum als marketing produkt

Trefpunt.(1985)1(jan.22-23)

Aandacht voor de positie van het museum als marketingsprodukt, aan de hand van een korte bespreking van een congres,georganiseerd door de Nederlandse museumvereniging over dit onderwerp.(december 1984).

VERSLAG

M85-608

Verslag studie- en informatiedag over alternatieve financiering,gehouden bij het NCVO op 29 maart 1985 Nederlands centrum voor volkswontwikkeling.

Amersfoort:NCVO,1985.15 p.:bijl.;31 cm

Met lit.opg.

Ingegaan wordt op de vraag of het mogelijk is om vormingswerk te laten betalen door bedrijven en instellingen,die niet betrokken zijn bij het vormingswerk.

VERSLAG

86-154

Verslag seminar:kunstsponsoring als p.r.en marketingstrategie [met bijdr. van W.Woltz...et al.;Van Dooren, Doornbos,adviesburo voor kunstsponsoring

Amsterdam:Van Dooren en Doornbos,1985.[56] p.: afb;30 cm

VISSER,H.

NC

Optimisme over sponsoring kent geen grenzen

Muziek en dans.9(1985)4(apr.30-31)

VVD

M87-118

VVD stelt sponsoring omroepprogramma's voor.

Adformatie.13(1985)10(7 mrt.4)

Bespreking van 'Voorstellen voor programma sponsoring op radio en tv' van de Tweede kamerleden van de VVD G.Keja en L.Hermans.

WEERING,E.VAN

NC

Kwantiteit en kwaliteit.

Sponsor.(1985)4(.22-23)

Pleidooi voor een (liefst gekombineerd kwalitatief en kwantitatief)onderzoek van kunstsponsoring en haar effecten.

WIM

M87-107

Wim Crouwel voor PCR:'Hoog tijd dat musea van voetstuk stappen'

Adformatie.13(1985)41(10 okt.18)

Tijdens een bijeenkomst van de Publicity Club Rotterdam over het sponsoren van kunst, sport en evenementen stelt de nieuwe directeur van museum Boymans Van Beuningen dat het hoog tijd

wordt dat, nu de overheid steeds minder geld beschikbaar stelt voor kunst, musea van hun voetstuk afstappen en zich encanaileren met het bedrijfsleven. Tevens bijdragen van vertegenwoordigers van Mobil en de Samenwerkende vervoer- en zeehavenondernemingen in Rotterdam

WINTGENS HOETTE, D.

Amerikaanse donors zijn trots op hun musea
Kunstbeeld.9(1985)5(mrt.42-43)

M85-675

ZANDBERGEN, G.

Het gaat goed met de ABN maar ook met de museumjaarkaart
Trefpunt.(1985)12(dec.15-16)

NC

1986

BALTHAZAR,R.

M88-074

Een heerlijke plicht:het cultuurbeleid van de nationale loterij Kunst & cultuur magazine.(1986)1(sept./okt.18- 20)
Kort overzicht van de activiteiten van de Nationale loterij van België op het terrein van kunst- en cultuursponsoring.

BIS

M87-088

BIS maakt van het boek een medium.

Adformatie.14(1986)14(3 apr.23)

Aktiviteiten van het 1 maart 1986 opgerichte bureau Book industry services, gevestigd te Amsterdam, dat zich bezighoudt met boeksporsoring en advertenties in boeken. Sponsoring zal, zoals het zich laat aanzien, een minder belangrijk facet van de werkzaamheden van BIS gaan worden:voor sponsoring van een boek komt men vaak in een te laat stadium aankloppen.

BLANKSTEIN,L.

M87-090

Sponsors die nog mecenas zijn

Adformatie.14(1986)19(9 mei.2)

Redactioneel artikel waarin wordt ingegaan op het feit dat de kunstsporsor soms niet of nauwelijks laat weten dat hij een financiële bijdrage heeft geleverd aan een cultureel evenement of organisatorisch verband. Gepleit wordt voor verandering van deze situatie.

BODAR,A.

NC

Hamlet vergroot kennis van onszelf

Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)4(29 jan.37)

Oorspr.verschenen in:NRC Handelsblad,22-1-1986

Gesteld wordt dat de overheid geen taak heeft als maecenas.De overheid kan het maecenaat wel bevorderen door b.v.onderwijs en belastingfaciliteiten.

BODAR,A.

NC

Overheid en Mecenaat

Akt.10(1986)2(jun.11-15)

Gepleit wordt voor een overheidsbeleid op het gebied van kunst,dat de kunstenaar en de kunstliefhebber stimuleert,en kunst en cultuur conserveert.Maar het mecenaat moet de overheid overlaten aan particulieren.

BRINKMAN,L.C.

NC

Bij het kunstbeleid van de staat hoort ook de rol van de mecenas

Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)4(29 jan.34)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,21-1-1986

Rede van minister Brinkman tijdens het eerste Cambridge debat van de Stichting Het Leids Debat.

BUITENSTAANDERS

86-263

Buitenstaanders:kopstukken over cultuur [Eindred.W.Kuipers];[met bijdr.van] F.C. Rauwenhoff,H.J.L.Vonhoff, J.L.Brentjens...[et al.];De Volkskrant; Stichting literaire activiteiten Amsterdam (SLAA).

Amsterdam:De Volkskrant,1986.32 p.:afb.;30 cm

Verzameling lezingen, gehouden in de cyclus "Buitenstaanders", die werd georganiseerd door de Stichting literaire activiteiten Amsterdam. Het uitgangspunt was dat "cultuur" niet alleen gemaakt wordt door kunstenaars en hun begeleidende krachten.

BVA

BvA en VeA buigen zich over sponsoring; werkgroep in oprichting. Adformatie.14(1986)22(29 mei.1,6)

De Bond van adverteerders en de Vereniging van erkende reclameadviesbureaus willen de ontwikkelingen in sponsoring in kaart brengen. Daarbij wordt in elk geval gedacht aan sport-, kunst- en evenementensponsoring; wellicht zal ook programma-sponsoring aan de orde komen. Onderzocht zal worden hoeveel geld er omgaat in sponsoring, of het effectief wordt besteed, wat het overheidsbeleid op dit terrein is. Ook juridische aspecten zullen aan de orde worden gesteld.

M87-092

CHARITY

Charity statistics 1985/86 Comp. and publ. by Charities aid foundation; Ed.: J. McQuillan; forew. by M. Brophy 9th Annual ed. Tonbridge: Charities aid foundation, 1986. 223 p.; tab.; 21x30 cm Met reg.

ISBN 0-904757-29-3

Commentary and statistical survey on the givers and receivers of charity in the United Kingdom. Covers: local authority payments to the voluntary sector, central government grants, the top two hundred corporate donors and the top two hundred grant-making trusts, the top two hundred grant-seeking charities and the charity financial index, among others in relation to the arts.

87-138

CULTUUR

Cultuur en fiscus: kwestie van geven en nemen Ministerie van welzijn volksgezondheid en cultuur en de Belastingdienst. Rijswijk: Ministerie van WVC [etc], [1986]. 12 p.; 31 cm De belastingvoordelen van kunstsponsoring worden uiteengezet.

M86-221

DESLOOVER, L.

Bedrijfsleven en kunstwereld: muzieksponsoring als commerciële communicatie: licentiaatsverhandeling Vrije universiteit Brussel; Faculteit der letteren en wijsbegeerte, sectie communicatiewetenschap.

Brussel: Vrije universiteit Brussel, 1986. [VII], 195 p.; afb., graf., schema, tab.; 30 cm

Bibliografie: p. 184-188

Begripsbepaling van het fenomeen kunstsponsoring; economische, psychologische en sociologische beweegredenen van kunstsponsoring; de maatschappelijke activiteit van Belgische ondernemingen; situering van het sponsoringbeleid in de bedrijfspolitiek; image-builing; de sociale verantwoordelijkheid van de onderneming; sponsoring en/of publiciteit; muzieksponsoring; Belgische cultuurpolitiek: evolutie naar integrering van sponsoring; enkele voorbeelden van subsidiëring; de stand van zaken in Groot-Brittannië, Nederland, Frankrijk, USA; fiskale stimuli; al of niet vermelding door de media. Gekonkludeerd wordt onder meer dat sponsoring een zakelijke overeenkomst is die niet zelden terecht kritiek te verduren

87-101

krijgt. Gepleit wordt voor oprichting van een overkoepelend orgaan, waardoor kunstsporsoring uit de huidige sfeer van toevalligheid en ongestructureerdheid gehaald kan worden. In dit verband wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste sponsoring organen in België, Groot-Brittannië, Nederland, Frankrijk en Amerika.

DEWAEEL,P.

NC

Kunst en economie

Liberaal reflex.7(1986)3(sept.23-32)

Gepleit wordt voor een cultuurbeleid van de overheid dat niet gericht is op de subsidiëring van de kunstenaar, maar van de kunstconsument. Bijvoorbeeld door belastingvoordelen voor kunstsporsors.

ELSHOUT,D.

87-045

Particuliere betrokkenheid in twee museumsectoren:verkennd onderzoek naar vijf Volkenkundige musea en tien Natuurhistorische musea en hun relaties met de particuliere sector

Rijswijk:Ministerie van welzijn, volksgezondheid en cultuur, 1986.46 p.;30 cm

Onderzoek naar de vormen van particulier initiatief die zich voordoen in de museale sector, zoals vriendenverenigingen, sponsoring,vrijwilligerswerk etc.

FRANSMAN,J.

NC

Sponsoring van kunst wordt nog sterk belemmerd

Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)5(5 feb.51)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,30-1-1986

Schrijver pleit voor het toelaten van sponsoring van de omroep,om meer culturele programma's te kunnen maken.

FRANSMAN,J.

NC

Sponsoring is een bedrijfsinstrument

Sponsor.(1986)2(.12-14)

J.Fransman en J.G.de Vos,resp.directeur en bestuurslid van de Stichting Sponsors voor de kunst,geven hun mening over de beweegredenen van bedrijven om aan kunstsporsoring te doen (publiciteit, imagoverbetering,fiscale redenen). Daarnaast komen de volgende onderwerpen aan de orde: eventuele samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven op het gebied van kunstsporsoring,de werkwijze en bemiddelende rol van de Stichting Sponsors voor de kunst en de vraag,of er ethische normen aan kunstsporsoring gesteld moeten worden.

FUCHS,R.

NC

Ze praten over het verkrijgen van een sponsor alsof je over het halen van een broodje praat

Sponsor.(1986)2(17-19)

Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan zal in het Van Abbemuseum in Eindhoven dit jaar een tentoonstelling worden georganiseerd van de gehele collectie van het museum.Deze tentoonstelling wordt gesponsord door Philips en de Hofnar sigarenfabriek.R.Fuchs,directeur van het museum,geeft een

uiteenzetting van zijn opvattingen over de taak van het museum voor moderne kunst en de toepassing van kunstsporsoring.

FUND

M86-219

Fund-raising sources

Londen:The Directory of social change,[198?],8 p.;31 cm.(Fund-raising notes for capital projects)

This information sheet looks at the main instiutional sources of grants and donations. It covers:central and local government and other statutory sources; companies, locally and nationally; grant- making trusts.

GRAVESANDE,A.'S-

NC

Kunstsporsoring vraagt een professionele aanpak

Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)12(26 mrt.121)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,13-3-1986

GRAVESANDE,A.'S-

M87-126

's-Gravesande zou liefst zijn hele Holland Festival zelf verdienen

Adformatie.14(1986)10(6 mrt.16-17)

Gesprek met A.'s-Gravesande over de programmering van het Holland Festival en sponsoring.

HAGOORT,G.

87-131

Zakelijke kennis beeldende kunsten:informatie voor de startende kunstenaar Samenst. G.Hagoort,J.Smiers;eindred.T.Figée; Centrum voor kunstmanagement,kunstabemiddeling, kunstbeleid.

Utrecht[etc.];Centrum voor kunstmanagement, kunstbemiddeling, kunstbeleid,1986.losbl.:afb., bijl.;31 cm

Aan de orde komen o.a.:het overheidsbeleid t.a.v. de beeldende kunst; regelingen, subsidies, fondsen en faciliteiten;sponsoring; opdrachten; administratie en belastingen; juridische zaken; kontrakten; auteursrecht; marketing;exposeren.Wordt niet uitgeleend

HELLING,M.

NC

Berichten uit de V.S.

Sponsor.(1986)3(.10-11)

Korte beschrijving van de manier waarop kunstsporsoring in de Verenigde Staten plaatsvindt.

HEUSDEN,S.VAN

NC

Kunstsporsoring heeft ook gevaarlijke kant

Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)7(19 feb.64)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,13-2-1986

Sponsoring van kunst kan leiden tot verschraling van het aanbod,maar zolang sponsoring geen overheersende rol vervult in de financiering van de kunsten kan het ook stimulerend en vitaliserend werken.

HOUWELING,M.

NC

Heroiek en gewapend beton

Sponsor.(1986)1(.8-9)

Gesprek met P.Joustra,PR- functionaris van Ballast Nedam,over de redenen waarom het bedrijf is overgestapt van sportsporsoring

naar kunstsporsoring.De wijze waarop sponsoring bedreven wordt,en de effecten die bereikt worden.

HOUWELING,M.

NC

Het Holland Festival is een produkt dat verkocht moet worden
Sponsor.(1986)1(.14-15)

In een gesprek zet A.'s-Gravesande, directeur van het Holland Festival uiteen hoe hij denkt de sponsoring van het festival uit de charitatieve hoek te halen, en het voor bedrijven aantrekkelijker te maken het festival te steunen.

HOUWELING,M.

NC

De mensen hiernaast

Sponsor.(1986)3(.17-20)

Overzicht van de ideeën over kunstsporsoring die in België leven.O.a. de doelstellingen van de Stichting kunstpromotie komen aan de orde.

HUYSTEE,H.VAN

M87-096

Twintig eeuwen sponsoring (1):Prince of Mozart, korfbal of golf:dat is nog maar een deeltje van de afwegingen

Adformatie.14(1986)40(2 okt.24-25)

Overzichtsartikel over sponsoring: oorsprong, redenen, vereisten voor een effectief sponsorbeleid, vormen van sponsoring, vaststellen van een aan de onderneming gerelateerde budgetnorm, en de zgn. burgerschapszin-projecten. Als basiskriteria om sponsorprojecten te ontwikkelen en voor goedkeuring te evalueren worden genoemd: inhoudelijke kwaliteit, kwaliteit van de organisatie, nationale/internationale aspecten,balans met betrekking tot de verschillende kunstvormen, positieve betrokkenheid, zichtbaarheid, en verdeling vooraf over grote danwel kleine projecten.

HUYSTEE,H.VAN

M87-095

Aanzet tot analytische methode voor inzetten sponsoring (2 en slot)

Adformatie.14(1986)41(9 okt.65)

Drie invalshoeken van waaruit de toekomst van de sponsoring in Nederland is te bezien: de soorten van sponsoring, de vormen van sponsoring en het kommunikatie-effekt voor het bedrijfsleven. Schets van een procedure, uitgaand van de stelling dat het succes van sponsoring niet alleen wordt bepaald door de kwaliteit van het sponsoraanbod, maar door het effectief inpassen van de sponsoring in het ondernemingsbeleid.

KEMPERS,B.

NC

Sponsoring van kunst verschaft bedrijven eer en aanzien

Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)7(19 feb.63)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,11-2-1986

KOTTMAN,P.

M86-157

Kunst:kunstsporsoring:een wederzijds belang

Safe international.5(1986)3(jun.31-34)

Kunstsporsoring door het bedrijfsleven raakt in Nederland steeds meer ingeburgerd.De auteur geeft enkele voorbeelden.

- KUBATZ, V.L.F.** 86-060
 Kunstsporing, een beleidsmatige aanpak
 Rotterdam: Erasmus universiteit, 1986. [II], 72. [IV] p.: bijl.,
 schema; 30 cm
 Met lit. opg.
 Skriptie Erasmus Universiteit Rotterdam
 De probleemstelling luidt: Hoe kan een bedrijf een optimaal
 kunstsporingbeleid, als onderdeel van het totale
 communicatiebeleid van dat bedrijf, realiseren?
- KUNST-BEDRIJVEN** 88-028
 Kunst-Bedrijven Kiwanis club Nijmegen, het Stedelijk cultureel
 overleg Nijmegen; Red. L. de Heer... et al
 Nijmegen: Kiwanis club Nijmegen [etc.], 1986. 51 p.: afb.; 26 cm
 De catalogus is bedoeld om een beeld te geven van mogelijkheden
 die er in Nijmegen zijn om kunst toe te passen in een
 bedrijfssfeer. Tevens zijn twee artikelen opgenomen over
 sponsoring als onderdeel van een marketing beleid en fiscale
 aspecten van sponsoring.
- KUNSTSPONSORING** 87-145
 Kunstsporing in de praktijk: een aantal cases vanuit het
 bedrijfsleven: verslag van een seminar, gehouden op 22 mei 1986
 in het Museon te Den Haag
 Amsterdam: Stichting sponsors voor kunst, 1986. 33 p.; 30 cm
 Er blijken grote verschillen te bestaan in de manier waarop
 omgegaan wordt met kunstsporing. Sommige bedrijven sponsoren
 uitsluitend uit commerciële motieven, andere hebben ook ideeële
 redenen. Er is behoefte aan duidelijke afspraken en contracten
 met kunstenaars en instellingen.
- KUNSTSPONSORING** M86-014
 Kunstsporing: een keuze uit de literatuur Ministerie van
 welzijn, volksgezondheid en cultuur; hoofdafd. documentatie en
 bibliotheek.
 Rijswijk: Ministerie van WVC, 1986. [II], 7 p.; 31 cm
- MEIJER, C.** NC
 Kunstsporing biedt veel extra, maar risico zelfcensuur dreigt
 Knipselkrant Raad voor de kunst. 18(1986)12(26 mrt. 121-122)
 Oorspr. verschenen in: Binnenlands bestuur, 7-3-1986.
- MERCHANDISING** 87-190
 merchandising and sponsoring in the music business: reports
 presented at the meeting of the International association of
 entertainment lawyers, Midem 1986, Cannes
 Apeldoorn [etc.]: MAKLU, cop. 1986. 120 p.; 23 cm
 Met lit. opg.
 Een aantal artikelen over juridische en praktische aspecten van
 merchandising en sponsorship in de muziekindustrie in het
 algemeen, voorts over de situatie in de Verenigde Staten, het
 Verenigd Koninkrijk, Canada, West-Duitsland, de Benelux en
 Frankrijk.
- MOURIK, B. VAN** NC

Kunstsporsors dienen ook oog te hebben voor vernieuwing
Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)16(23 apr.160)
Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,15-4-1986

MUSEA

86-178

Musea in de geldstroom

[S.L.]:Nederlandse museumvereniging,[1986?].47 p.;30 cm

Met lit.opg.

Teksten van het congres "Musea in de geldstroom" ,met daarbij een handleiding voor museumsporsoring.

NEEF,P.DE

NC

Een pianomathon

Sponsor.(1986)1(.10-13)

Gesprek met T.Inniger, directeur van het Pulitzer hotel,over de opzet van het Grand piano festival,waarbij sporsoring een essentiële rol vervult.

NEEF,P.DE

NC

Ik heb minder schroom om met het bedrijfsleven om te gaan

Sponsor.(1986)3(.12-16)

Gesprek met W.Crouwel, directeur van het museum Boymans van Beuninen, over kunstsporsoring.Aan de orde komt o.a.het beleid van de overheid. Crouwel pleit voor het opzetten van een studiebureau voor gesponsorde instellingen.

OLINK,H.

NC

Wie het breed heeft...

Sponsor.(1986)2(7-9)

Ter ere van het 25-jarig jubileum van de Peter Stuyvesant stichting is vorig jaar in een fabriekshal in Zevenaar een tentoonstelling georganiseerd,bestaande uit een aantal kunstcollecties van bedrijven.Naar aanleiding hiervan wordt ingegaan op de motieven die ten grondslag liggen aan het opbouwen van bedrijfscollecties,fiscale aspecten en de reacties van medewerkers die in deze bedrijven werkzaam zijn.

OPRICHTING

M87-091

Oprichting adviesbureau kunstsporsoring overwogen.

Adformatie.14(1986)17(24 apr.5)

Uitgaand van de stelling dat kunstsporsoring inmiddels een aanvaard maatschappelijk verschijnsel is, maar dat het bedrijven vaak ontbreekt aan tijd en ervaring om zich er daadwerkelijk mee in te laten, zal de Stichting sporsors voor kunst onderzoeken of zij een aan de stichting gelieerd bureau kan opzetten dat bedrijven van advies voorziet en begeleidt bij kunstsporsoring.

OUVRY-VIAL,B.

89-558

Le mécénat dans le financement de la culture des pays de la communauté Européenne Autrement / Atelier pour la création, pour le compte de la Commission des communautés Européennes.

Paris : Autrement, 1986.112 p. : tab. ; 30 cm

Bibliografie : p. 106-112

Na enkele algemene beschouwingen over het verschijnsel sporsoring en de rol die sporsoring speelt voor de kunst en cultuur, volgt een vergelijking van de situatie m.b.t. sporsoring tussen vier

Europese landen, namelijk West-Duitsland, Engeland, Italië en Frankrijk. Terloops wordt ook de situatie in een aantal andere Europese landen en in de Verenigde Staten ter sprake gebracht.

PARTNERSHIP

86-247

Partnership:making arts money work harder
London:Arts council,1986.20 p.:afb.;20 cm
ISBN 0-7287-0506-0

POLAK,C.

NC

Londen,New York,Parijs,Rome...
Sponsor.(1986)1(.5-6)
Interview met Thomas Harris,van Thomas Harris & Associates;het enige multi-nationale fondswervingsadviesbureau ter wereld,over zijn visie op sponsoring en fondswerving.

POLAK,C.

NC

Sponsors moet je met een lantaarntje zoeken
Sponsor.(1986)2(.5-6)
De sponsoring van het Rotterdams filmfestival vorig jaar door de sigarettencorrespondent Camel is geen groot succes geworden, voornamelijk omdat wederzijds te weinig begrip was voor elkaars wensen en belangen. Op basis van deze ervaringen is de sponsorwerving dit jaar anders aangepakt, zo blijkt uit een gesprek met C.Snoei,die is belast met het aantrekken van sponsors voor het festival. Het is nog steeds moeilijk om bedrijven te vinden, die serieus zijn geïnteresseerd in kunstsporing.

POST,M.

NC

Kunstsporing mag,maar lost niet alles op
Knipselkrant Raad voor de kunst.18(1986)8(26 feb.72)
Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,20-2-1986
Kunstsporing past prima in de opvattingen over kunst en samenleving,voor zover die aan de Renaissance ontleend zijn, maar minder bij de opvattingen die in de Verlichting en de Romantiek zijn ontstaan.

RAISING

M86-222

Raising money locally
Londen:The Directory of social change,[198?].8 p.:afb.;31 cm.(Fundraising notes for capital projects)How to get money from your supporters and form the general public.

SEVEREN,T.VAN

M87-089

Symposium museum en sponsoring:'Door kunst en door boter wordt Nederland groter
Adformatie.14(1986)12(20 mrt.47-48)
Verslag van een kongres, georganiseerd door de Nederlandse museumvereniging en de Vereniging voor public relations en voorlichting en gehouden in het Museon te Den Haag. Onder andere werd gewezen op de noodzaak een extern adviseur aan te trekken, omdat sponsoring een zaak is van veel inspanningen, geduld en tijd.

SEVEREN,T.VAN

M87-097

DE komt met koffieconcerten:de eerste kritische impressario heeft zich al gemeld

Adformatie.14(1986)46(13 nov.54-56)

Reactie van het Nederlands impresariaat op het initiatief van DE, die met deze konserten een vorm van sponsoring introduceert die in het buitenland al bekend was:de sponsor organiseert zelf. Bezwaar is dat men zich actief op maatschappelijke terreinen begeeft waar van oudsher regels en afspraken gelden. De al ongezonde Nederlandse konsertpraktijk wordt hiermee gekonsolideerd.

SMIT,L.

NC

Het Holland Festival tussen de doelgroep en sponsors

Trefpunt.(1986)12(dec.21-22)

De komende drie jaar zal de KLM hoofdsponsor zijn van het Holland Festival. Hiermee is een bedrag gemoeid van 300.000 gulden op jaarbasis. Bovendien zal door de KLM in het buitenland op grote schaal promotie worden gevoerd voor het Holland Festival, de sponsoring moet alleen worden gezien als een middel om de programmeringsmogelijkheden van het Festival te vergroten:daarnaast blijft overheidssubsidiëring noodzakelijk

SPAAK,B.

M87-098

Creativiteit en kwaliteit bij sponsoring steeds belangrijker:Sponcom in Cannes

Adformatie.14(1986)48(27 nov.54)

Verslag van een kongres, Sponcom,"the first international sponsorship market, gehouden van 12-15 november 1986 in Cannes, waar sponsoring van kunst en sport aan de orde werd gesteld. Onder andere werd geponeed dat adhoc sponsoring problemen dan in het oplossen ervan.

SPONSORING

M87-087

Sponsoring:meer nadruk op professionele aanpak en waarde als PR-instrument.

Mediamarkt.3(1986)11(dec.12-14)

Signalering en nadere toelichting van drie ontwikkelingen met betrekking tot sponsoring: sterke nadruk op professionalisering van het beleid van zowel sponsors als gesponsorden; de toenemende belangrijke rol van sponsoractiviteiten in het kader van public-relationsdoelstellingen; het bij veel media doorgebroken besef dat sponsoring, zowel van sport als van kunst, als maatschappelijk verschijnsel niet meer is weg te denken en bijgevolg ook niet meer kan en hoeft te worden genegeerd.

THEUWIS,L.

NC

Sponsoring:praktische sponsortips

Ruimte voor cultuur.7(1986)3(okt.4-9)

Schrijver pleit voor een zakelijke aanpak bij het werven van sponsors.

WRITING

M86-223

Writing an application

Londen:The Directory of social change,[198?].8 p.;31 cm.(Fundraising notes for capital projects)

Aanbevelingen voor het opstellen van een aanvraag voor het werven van fondsen.

1987

ARTISTS

88-136

Artists and cultural consumers ed.by D.V.Shaw,
W.S.Hendon,C.Richard Waits; Association for cultural economics
Akron,Ohio:University of Akron,1987.II,302 p.: tab.;22 cm
Met lit.opg.

BEVERS,A.M.

NC

Particulier initiatief en cultuur:over de rol van burgers en
overheid bij de oprichting en consolidering van
kunstinstituten
Sociologisch tijdschrift.14(1987)2(okt.255-289)
Beschreven wordt de rol van het particulier initiatief versus die
van de overheid t.a.v. de oprichting en consolidering van
kunstinstituten als orkesten en musea en de veranderingen die
in de loop van deze eeuw zijn opgetreden in de vormen van
particuliere ondersteuning van deze kunstinstituten.

BOMHOFF,E.

M87-127

Het einde van de opera
NRC Handelsblad,Supplement Mens & Bedrijf,8-4-1987
De grote theaters in Nederland doen veel te weinig aan marketing
en aan sponsoring. Juist nu de overheidssubsidies afnemen is dit
de enige overlevingskans.

CHALENDAR,J.DE

89-196

Mécénat en Europe Ministère de la culture et de la communication
; Conseil de l'Europe.
Paris : La documentation française,1987.367 p. : bijl. ,tab. ; 24
cm
Met lit. opg.

ISBN 2-11-001825-9

Vergelijkende studie over de financiering van kunst en cultuur
door sponsors en fondsen in Oostenrijk, België, Denemarken,
Spanje, Finland, Frankrijk, Italië, Nederland, Portugal, West-
Duitsland, Groot-Brittannië, Vaticaanstad, Zweden en Zwitserland.
Wat het hoofdstuk Nederland betreft,wordt o.m. een overzicht
gegeven van activiteiten van de Stichting sponsors voor kunst in
1985,de bij deze stichting aangesloten bedrijven (jan. 1987) en
de bedrijven die via bemiddeling van de Stichting s ponsors voor
kunst financieel hebben bijgedragen aan de totstandkoming van
tentoonstellingen, bedrijven die kunstwerken hebben aangekocht
c.q. concerten en theatervoorstellingen hebben mogelijk gemaakt.

CULTUURSPONSORING

88-044

Cultuursponsoring:verslag studiedag 13-6-87 Culturele raad
Overijssel:handleiding Red.H.Albrecht...et al.;met bijdr.van H.J.
Aarts...et al.;Culturele raad Overijssel
Zwolle:Culturele raad Overijssel,1987.67[5] p.:bijl.;30 cm
Met lit.opg.

DUNNING,A.

NC

Kunst in het land van Braks
Knipselkrant Raad voor de kunst.19(1987)27(15 jul.155-156)
Oorspr.verschenen in:De volkskrant,3-7-1987

Ondanks de kritiek die er terecht op het kunstbeleid mogelijk is, pleit de schrijver voor kunstbeleid van de overheid in plaats van kunstsporsoring door het bedrijfsleven.

DUNNING,A.

NC

Corporate image:de kunsten krijgen te veel geld om dood te gaan,maar te weinig om echt van te leven:het gevaar van sponsoring:als de geldwolk wegtrekt,zijn de overheden hun taak verleerd

Knipsekrant Raad voor de kunst.19(1987)51(30 dec.301-302)

Oorspr.verschenen in:Vrij Nederland.48(1987)(19 dec.)

Gesteld wordt dat een toename van de kunstsporsoring zal leiden tot een verschraling en een vervlakkung van het kunstaanbod.

ENTREEKAARTJE

M87-093

Entreekaartje voor kunst:doelgerichte sponsoring.

Adformatie.15(1987)10(12 mrt.22)

Het adviesbureau voor kunstsporsoring en promotie Van Dooren & Doornbos heeft een systeem ontwikkeld, het zogenaamde ticket marketing systeem, dat bij kunstsporsoring 100 procent profilering naar de doelgroep garandeert. Volgens dit aktiemiddel stuurt een bedrijf aan de relaties kaartjes toe voor een cultureel evenement, dat het al dan niet zelf heeft gesponsord.

FUCHS-VAN MAAREN,N.

NC

Kunstsporsoring:enige notities over de opstelling van de VvL inzake sponsoring

VvL-Bulletin.(1987)2(mei.19-21)

Standpunt van de Vereniging voor letterkundigen ten aanzien van sponsoring van literaire aktiviteiten.

GAAG,A.VAN DER

M87-099

Pleidooi voor meer overheidvoorlichting inzake sponsoring

Adformatie.15(1987)11(19 mrt.32)

De overheid zal het bedrijfsleven met een gerichte campagne moeten voorlichten over sponsoring. Het bedrijfsleven is dan later beter in staat taken van de overheid over te nemen op het gebied van financiering van onderwijs en wetenschappen en maatschappelijke projekten. Tevens wordt gesteld dat het bedrijfsleven zich dient te realiseren dat het multiplier- effekt van kunst enorm is. Een bloeiend kunstleven, mede dankzij de financiële steun van sponsors, komt de ekonomie ten goede.

GEMEENTEN

NC

De gemeenten en hun kunstvoorziening.

Bulletin Culturele Raad Zuid-Holland. (1987)7 (dec.1-8)

Weergave van een studiebijeenkomst over kulturele voorzieningen in de (Zuidhollandse) gemeenten. Aan de orde kwamen o.a. 'privatisering', 'sponsoring' en 'commercie en kunst'.

GIVING

87-235

Giving USA:estimates of Philanthropic giving in 1986 and the trends they show:32nd annual issue the public service affiliate of the American association of fund-raising counsel inc.

New York:AAFRC trust for philanthropy,1987.122 p.: graf., tab.;23 cm

This annual report of the American Association of Fund raising counsel inc. covers giving in every area of American life. It includes a section on arts and humanities. The report looks at the sources of philanthropy, areas of philanthropy, and produces a series of tables and graphs.

GROET,K.

88-480

Literatuur als object van beleid

Amsterdam:[s.n.],1987. 65 p.

Bibliografie p.65-70.

Doctoraalscriptie Moderne letterkunde, Universiteit van Amsterdam.

Literatuur gezien in het kader van het maecenaat, het cultuurbeleid en de kunstsporsoring. Met aandacht voor de beoordeling van literatuur en de smaakvorming van het publiek

HAKS,F.

NC

Privatiseren of ondergaan in een cluster?

Museumvisie.11(1987)2(49-51)

Gesprek met F.Haks,directeur van het Groninger museum, over de plannen tot algehele reorganisatie van diensten en bedrijven in de gemeente Groningen,de gevolgen hiervan voor het Groninger museum, sponsoring door het bedrijfsleven en privatisering van musea.

HOUTEN,N.VAN

NC

Voorzichtigheid is nog troef, maar:kunstsporsoring is geen liefdadigheid

Trefpunt.(1987)10(okt.8-9)

Korte bespreking van het literatuurrapport 'Kunstsporsoring ofwel het moderne mecenaat' uitgebracht door de Afdeling literatuuronderzoek voor WVC. Het fenomeen kunstsporsoring wordt in Nederland voorzichtig benaderd. Er bestaat angst voor de invloed van het bedrijfsleven op de autonomie van de kunstinstelling en daaruit voortvloeiend: de vervlakking van het kunstaanbod.

ILLEeS,V.

NC

Cultuur stinkt niet:een Europese conferentie over het sponsoren van kunst

Knipselkrant Raad voor de kunst.19(1987)38(30 sept.219)

Oorspr.verschenen in:Elsevier,26-9-1987

JOSEPHUS JITTA-GEERTSMA,M.TH.

88-125

Kunstsporsoring,ofwel het moderne mecenaat ministerie van welzijn, volksgezondheid en cultuur, hoofdafdeling documentatie en bibliotheek,afd.literatuuronderzoek.

's- Gravenhage:DOP,1987.[III],34 p.;30 cm.(WVC-literatuurrapport;nr.36)

Met lit.opg.

ISBN 90-346-1313-5

Kunstsporsoring blijkt vaak zowel in het belang van het bedrijf als in het belang van de kunst te zijn. Veel bijzondere tentoonstellingen en manifestaties zouden zonder sponsoring niet plaats hebben kunnen vinden. Bovendien behoeven commerciële overwegingen in de vorm van publiciteit en naamsvermelding de

inhoud van kunst niet aan te tasten. Van daadwerkelijke commercialisering van kunst als gevolg van inhoudelijke bemoeienis van het bedrijfsleven met gesponsorde objecten of manifestaties, is tot nog toe in Nederland geen sprake.

KEMPERS, B.

87-185

Kunst, macht en mecenaat: het beroep van schilder in sociale verhoudingen 1250-1600

Amsterdam: Arbeiderspers, 1987. 439 p.:afb.; 23 cm

Literatuuropgave: p.407-417

Met reg.

Met samenvatting in het Engels

ISBN 90-295-2520-7

Hoe is het moderne kunstenaarschap ontstaan uit de beroepstraditie van de Italiaanse renaissance, hoe is het eigentijdse beleid voortgekomen uit de traditie van het mecenaat, en wat is de verhouding tussen kunst en macht.

KUNST

NC

Kunst en management

Speciaal nummer van: Liberaal reflex. 8(1987)4 (dec.3-53)

KUNST

M89-280

Kunst.

Beleid beschouwd. (1987) 5528 (27 okt. 1-29)

Reacties op het Plan voor het kunstbeleid 1988-1992 en de nota

Cultuur zonder grenzen (WRR). Verder aandacht voor de

herstructurering van het orkest- en toneelbestel,

kunstsporing en de nieuwe vergoedingsregeling voor schade aan in bruikleen zijnde kunstvoorwerpen.

KUNSTAANBOD

M87-125

'Kunstaanbod' Readers' Digest: expositie subsidie en donatie.

Adformatie. 15(1987)10(12 mrt.23)

Over de manier waarop Readers' Digest sponsort.

KUNSTFOERDERUNG

89-411

Kunstförderung - Steuerstaat und Oekonomie : colloquium der Robert Bosch Stiftung und der Stiftung Preussischer Kulturbesitz am 8.

Juni 1984 in Berlin Mit Beitr. von B.S.Frey ... [et al.] Robert Bosch Stiftung.

Gerlingen : Bleicher, 1987. 162 p. : tab. ; 24 cm. (Schriftenreihe Kunst und Kultur ; Bd. 1)

Met lit. opg.

Met reg.

ISBN 3-88350-580-3

Im Mittelpunkt des Colloquium standen die Analyse von Verfassungsrecht, Finanzrecht und Steuerrecht sowie von makroökonomischen, finanzwirtschaftlichen und betriebswirtschaftlichen Rahmenbedingungen und Gesetzmäßigkeiten in ihre Wirkungen auf die Lebens- und Arbeitsbedingungen von Kunst und Kunstsammlern.

KUNSTSPONSORING

88-041

Kunstsporsoring en fiscus Stichting sponsors voor kunst in
samenw.met Moret Gudde Brinkman

Amsterdam:Stichting sponsors voor kunst [etc.],1987.VI,18 p.;23
cm

Naast een antwoord op de vraag in hoeverre de financiering van
kunst ten laste van de fiscale winst mag worden gebracht, worden
ook de consequenties voor de omzetbelasting en het
schenkingsrecht aangegeven.

LIER,F.VAN

NC

Reclame met schone handen:de toegenomen populariteit van
kunstsporsoring

Knipselkrant Raad voor de kunst.19(1987)36(16 sept.202)

Oorspr.verschenen in:NRC Handelsblad, 8-9-1987

De nadruk van dit artikel ligt op een nieuwe vorm van
kunstsporsoring t.w. het sponsoren van kunstprijzen. Voor een
relatief klein bedrag krijgt de sponsör veel reclame.

MUSEUMBELEID

88-161

Museumbeleid in de jaren tachtig:een inventarisatie

Amsterdam: Stichting Openbaar Kunstbezit[etc.],1987.123 p.:
afb.;31 cm

Speciaal nummer van: Metropolis M .(1987)5/6(dec./jan.1-123)

Aan de orde komen o.a.: Het beleid van de museumdirecteuren; het
geld, de educatie en de sponsors.

NEYTS-UYTTEBROECK,A.

NC

Musea op mensenmaat

Liberaal reflex.8(1987)1(mrt.14-18)

Uitgangspunten voor een liberaal museumbeleid. Naast een meer
publiekgericht werken van musea,wordt gepleit een grotere inbreng
van het privé-mecenaat of aanwending van co-sponsoring.

NIELAND,J.

NC

Sponsoring van de cultuur:de overheid ziet het wel zitten

Het Blad.(1987)79(mrt.4-6)

Nadat vastgesteld is dat de overheid geen betrouwbaarder bron van
inkomen is dan een sponsor wordt ingegaan op de problemen die
zich voordoen bij fondswerving.

NIEUWE

88-156

De nieuwe mecenassen:cultuurbeleid in Vlaanderen Kultuurleven.

Leuven:Kultuurleven,1987.108 p.: graf.,tab.;24 cm

Met lit.opg.

Speciaal nummer van:Kultuurleven.54(1987)4(mei.312-394)

Naast een aantal meer algemene beschouwingen over de context
waarin het cultuurbeleid tot stand komt en de filosofie waarop
het gebaseerd is, komen o.a. aan de orde: monumentenzorg, de
plaats van de openbare omroep in de toekomstige
informatiemaatschappij en sponsoring.

NOORD,G.VAN.

88-189

De peanuts in de kinderschoenen:de meningsvorming over
kunstsporsoring in Nederland

Amsterdam:Kunsthistorisch instituut, 1987.[II],115 p.;30 cm

Met lit.opg.

Doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam.

Allereerst wordt ingegaan op definities van het begrip sponsoring zoals die in Nederland maar ook in Engeland gehanteerd worden. Voorts wordt er een kort overzicht gegeven van de bemoeienis van het bedrijfsleven met de beeldende kunsten in de periode tussen 1945 en 1979. En vervolgens komen de visies vanaf het begin van de discussie over kunstsporing in Nederland in 1979 van de verschillende partijen. In dit geval: de overheid, het bedrijfsleven, kunstinstituten (m.n. musea) bemiddelaars en adviseurs, de pers en de media en tenslotte de kunstenaars en de verenigingen die hun belangen behartigen.

OPPORTUNITIES

87-140

Opportunities for sponsorship Royal philharmonic orchestra. London:RPO,1987.1 deel(verschillende paginerings):afb.,bijl.;31 cm

This publication sets out 15 different opportunities for sponsorship of the RPO, which has been a pioneer of commercial and industrial sponsorship for nearly 20 years. The book indicates what is on offer and how much it will cost, along with what the benefits are and how they are tax-deductible.

PALING,K.M.

NC

Particuliere betrokkenheid in twee museumsectoren:een museum krijgt de vrienden die het verdient Trefpunt.(1987)8(aug.38-39) Kort verslag van een vraaggesprek met D.Elshout, die in het kader van zijn studie kunstsociologie, onderzoek heeft gedaan naar particuliere betrokkenheid bij 15 Nederlandse musea: gedacht kan worden aan vrijwilligerswerk, sponsoring, schenkingen, legaten en vriendenverenigingen.

PHILANTHROPY

M87-186

Philanthropy,patronage,politics [ed.by S.R.Graubard...et al.;contrib.by]B.D. Karl...et al.];American academy of arts and sciences. Cambridge[Mass.]:American academy of arts and sciences,1987.180 p.:afb.;31 cm
Met lit.opg.

Speciaal nummer van:Deadalus.116(1987) 1(Winter. I-XX/1-180) Themanummer over liefdadigheid,bescherming en fondsvorming t.b. v. maatschappelijke en culturele doeleinden, met twee bijdragen over activiteiten van de Ford foundation in de Verenigde Staten, o.m. tijdens de jaren 1950-1980.

PICARD,D.

M88-240

Entreprises mécènes, jusqu'où
Connaissance des arts. (1987) (juillet / août. 26-29)
Interview met A.D. Perrin, die een rapport heeft geschreven over het mecenaat in Frankrijk. De samenwerking tussen overheidsfinanciering en privéfondsen komt aan de orde, o.a. met betrekking tot de monumentenzorg, de musea en de beeldende kunsten.

POST,M.E.

M88-372

Wiens brood men eet ... ? : over kunstsporing, kunstfinanciering en autonomie

Sociale wetenschappen. 30 (1987) 1 (. 41-68)

Met lit. opg.

De vraag wordt gesteld of de autonomie van de kunst een waardevolle verworvenheid is. Vervolgens komt aan de orde of en in hoeverre zij in gevaar wordt gebracht door sponsoring en door andere financieringsmaatregelen. Tegen dat licht zal fundamentele kritiek geleverd worden op enkele actuele visies op kunst en kunstbeleid.

PRONK, T.

87-290

Sponsoring van kunst: literatuurlijst

Boekmanstichting. Amsterdam: Boekmanstichting, 1987. [VI] 102 p.; 24 cm

ISBN 90-6650-018-2

SHAW, R.

89-299

The arts and the people

London: Jonathan Cape, 1987. 147 p.; 22 cm

ISBN 0-224-02356-X

Shaw is van mening dat de kunstzinnige vorming een integrerend onderdeel moet zijn van onderwijs- en andere opvoedingsprogramma's; de volwasseneneducatie zou hier een belangrijke rol in kunnen spelen. Het ontwikkelen van een 'sense of mystery' vindt Shaw één van de belangrijkste functies van de kunst. Hoofdstuk-items: subsidiëring en sponsoring; politiek; relatie tot de Britse rijksoverheid en de positie van de Arts Council en democratisering van de kunst.

SMITHUIJSEN, C.

NC

Bezuinigingscultuur: "Wie onderaan bungelt is er geweest"

Museumvisie. 11(1987)2(45-48)

Gesprek met C. Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting, over de bezuinigingen in de kunst- en cultuursector sinds begin tachtiger jaren, sponsoring en privatisering, het gevaar van inkrimping van het educatief werk in musea onder druk van de bezuinigingen en mogelijkheden om de bezuinigingen het hoofd te bieden.

SPONSORCONTRACT

M87-100

Sponsorcontract eist meer aandacht: seminar aankomende notarissen. Adformatie. 15(1987)8(26 feb.16)

Verslag van een in februari 1987 gehouden seminar ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Notariële studentenvereniging Viva, waarbij de juridische vereisten voor contracten tussen sponsors en gesponsorde aan de orde werden gesteld, alsmede de fiscale gevolgen. Gepleit werd voor een nauwkeurige omschrijving van de aard en omvang van de publicitaire en fysieke aanwezigheid van de sponsor en diens promotiemiddelen tijdens het gesponsorde evenement.

SPONSORING

87-331

Sponsoring: modern maecenaat of volwaardig element in de communicatie mix?

Amsterdam: BvA/VEA, 1987. 39 p.: afb., bijl.: 21 cm

Het verschijnsel sponsoring wordt belicht vanuit de reclame- en marketingsector. Sponsoring kan andere vormen van reclame niet

vervangen, maar wel aanvullen. Gedetailleerde richtlijnen worden gegeven voor de toepassing van sponsoring, de voor- en nadelen, de mogelijkheden en beperkingen worden genoemd. Met behulp van een checklist kan beoordeeld worden of projecten voor sponsoring in aanmerking komen.

STEWART,R.

87-291

The arts:politics,power and the purse:the re port of an International conference on the structure of arts funding held by the Arts Council of Great Britain at London,4-5 March 1987 London:Arts council of Great Britain,1987.69 p.:afb.;25 cm ISBN 0-7287-0538-9

Verslag van een discussie over de financiering van kunst. De situatie in Engeland wordt vergeleken met die van o.a. de Verenigde Staten, Canada, Australië en Frankrijk. De tendens is overall hetzelfde: minder overheidssubsidie en meer particuliere financiering door middel van sponsoring en fondsenwerving.

STUDIEDAG

88-037

Studiedag sponsoring gehouden op 13 april 1987 te Etten-Leur [Met bijdr.van B.van Mourik...et al.]; Vereniging van schouwburg- en concertgebouwdirecties in Nederland.

[S.I.]:VSCD,1987.14 p.:tab.;30 cm

Op de studiedag kwamen o.a. aan de orde: De rol van de overheid en sponsoring; de taak van de VSCD op dit gebied; sponsorgelden en subsidies.

VEACH NOBLE,J.

M87-247

The megashows are coming
Curator.30(1987)1(March.5-10)

Het fenomeen 'megashows', een nieuwe ontwikkeling in de U.S.A. waarbij tentoonstellingen, theater- en muziekvoorstellingen worden gecentreerd een thema (b.v.Festival of India (1985/86). Gewezen wordt op het gevaar dat dergelijke shows voorrang krijgen boven traditioneel museumwerk, en dat de voorstellingen meer te maken hebben met verkooptechnieken van sponsors dan met het geven van informatie aan het museumpubliek.

VERMANG,M.

M87-292

Sponsoring een nieuw woord voor reclame?
Kultuurleven. 54(1987)4(mei.365-370)

Het gevolg van sponsoring mag niet zijn dat de overheid haar verantwoordelijkheid voor het cultuurbeleid afstoot. Door het nemen van fiscale maatregelen zou het onbaatzuchtige privé mecenaat gestimuleerd moeten worden.

VERWEIJ,J.

89-209

Als de nood 't hoogst is, ... : Commercie en publieke omroep : de mogelijkheden van sponsoringvoor Nederland 3

Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, 1987. 76 p. : tab. ; 30 cm

Met samenv.

Literatuuropgave : p. 71-76

Doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam

VISSER,A.DE

M87-174

Sponsoring geeft nog geen reden tot groot optimisme

Buut.9(1987)3(25 mrt.23-27)

Nagegaan wordt welke mogelijkheden het sociaal-cultureel werk heeft om alternatieve financieringsmiddelen aan te boren. Ingegaan wordt o.m. op sponsoring, een financieringsvorm die al jaren wordt toegepast op de terreinen van kunst en sport. Geconcludeerd wordt dat de hieruit gewonnen extra inkomsten hooguit een aanvulling, en geen vervanging van overheidssubsidie vormen. Er is geen principiële reden om bedrijven of koopkrachtige klanten buiten de deur te houden. De huidige stand van zaken toont dat

WENNEKES, W.

Kunst als motor van de economie

Quote.(1987)(Jun.56-59)

M87-201

YOUR

Your company sponsorship and the arts...:ten reasons for not taking the subject seriously Lincolnshire and Humberside arts. [Newport etc.]:Lincolnshire and Humberside arts,[s.a.]- 12 p.:afb.;30 cm

87-139

1988

- BERG, J.C. VAN DEN 88-361
De rol van intermediairs bij sponsoring van kunst
- BOT, R.N.M. 88-382
Kunstsporing: knelpunten en oplossingen Vereniging Humanitas
afd. Rotterdam
Rotterdam: Vereniging Humanitas, 1988. 42 p.; 31 cm.
(Publikatie; nr. 3)
Drie probleemstellingen worden onderzocht: bestaat er concurrentie tussen bedrijven en kunstinstellingen om sponsorprojecten en -gelden?; wat zijn de knelpunten die een optimale kunstsporing in de weg staan?; bestaat er bij de bedrijven en kunstinstellingen behoefte aan een institutionele regeling? Hiervoor is de markt voor kunstsporing geanalyseerd, met behulp van literatuuronderzoek en door middel van een zelf uitgevoerd empirisch onderzoek.
- BOUUAERT, C. 89-500
Le regime fiscal des fondations culturelles et du mécénat dans la communauté Européenne Commission des communautés Européennes. - [S.l.] : Commission des communautés Européennes, 1988. -II, 233 p. ; 30 cm
Overzicht van de belastingregelingen in de verschillende EEG-landen voor organisaties -stichtingen, verenigingen etc. -op het gebied van de cultuur, en ten aanzien van sponsoring
- BRAKKEE, F. NC
Sponsoring en kunstzinnige vorming
Kunstvorm. (1988) 6 (okt. 1-4)
De auteur stelt dat sponsoring van de kunsten structuur begint te krijgen en dat het geen nieuw verschijnsel betreft. Omvang en verantwoording nemen toe en de wijze waarop zaken gedaan kunnen worden, verbetert. Brakkee gaat na welke vormen van sponsoring geschikt zijn voor de kunstzinnige vorming en hoe deze aangepakt dienen te worden.
- BROUWERS, T. NC
Zolang kunstsporing aanvullend blijft zien de overheden geen enkel probleem: "sponsoring is géén excuus voor overheid zich terug te trekken"
Knipselkrant Raad voor de kunst. 20(1988)10(16 mrt. 52)
Oorspr. verschenen in: Binnenlands bestuur, 4-3-1988
- BROWN, M. M89-237
Art rending Marketing. (1988) (28 jan. 19-20)
Met kunstsporing zijn omvangrijke bedragen gemoeid; motieven van bedrijven om kunst (instellingen) te sponsoren; de beperkingen van sponsoring; relatie sponsorgelden overheidssubsidies; cijfermateriaal over kunstsporing in Engeland.
- BUILDING M89-256
Building boom in Ontario.

International arts manager. 1 (1987/88) 1 (.21,25, 27)
Twee artikelen over sponsoring van kunstinstellingen in Ontario resp. Quebec; via interviews met managers van deze instellingen wordt de omvang van sponsoring duidelijk.

BURGERS,M.

NC

De jacht op de triljoenen van Oom Dagobert

Museumvisie.12(1988)1(mrt.39-40)

Op 10 december 1987 is in Amsterdam een congres georganiseerd over "cultuur en commercie". Kunstpromotie en kunstsponsoring waren de centrale onderwerpen. Impressie van de gehouden inleidingen.

BURGERS,M.

NC

Beeldvorming rond musea

Museumvisie. 12 (1988) 3 (okt. 97-109, 113-114)

Themagedeelte over de beeldvorming rond musea bij het publiek en de rol van de media hierbij;het museum als decor of lokatie in kunstprogramma's op radio en televisie; het museum in de reclame; p.r. en publieksbenadering; sponsoring van musea. Gesprek met A.Meeuse, publiciteitsmedewerker bij het Tropenmuseum in Amsterdam. Activiteiten rond de kinderboekenweek (12-22 oktober 1988).

CHAILLOUX,M.

NC

Kunst in het bedrijf : samenhangend beleid eerder uitzondering dan regel

De architect.(1988) Themanummer 33 (nov. 81-83)

De toegenomen belangstelling van het bedrijfsleven voor beeldende kunst, de motieven die hierbij een rol spelen en de functie van bemiddelingsbureaus. Visie van een aantal betrokkenen uit de kunstensector en het bedrijfsleven, het Bureau kunst en bedrijf en de Dienst esthetische vormgeving (DEV) van de PTT.

COIMBRA MARTINS,A.A.

M89-270

Verslag namens de Commissie jeugd, cultuur, onderwijs, voorlichting en sport over een nieuwe aanzet voor de communautaire actie in de culturele sector

Luxemburg : Bureau voor officiële publikaties der Europese gemeenschappen, 1988.62 p. : bijl.; 31 cm.(Verslagen ; PE DOC A2-287/88)

Met lit. opg.

ISBN 92-77-44303-0

Tekst van de ontwerp-resolutie, en de toelichting daarop, betreffende een nieuwe aanzet voor de communautaire actie in de culturele sector. De resolutie heeft betrekking op onderwijs; talenkennis; de culturele dimensie van de EG; artiesten, jongeren en erfgoed; financiering van de cultuur: sponsoring; de audiovisuele sector; kennis van de cultuur van Europa; boeken, platen, bibliotheken, archieven; verenigingen en stichtingen.

CROUWEL,W.H.

M88-087

Kunst, politiek en commercie

Maatschappijbelangen.(1988)3(.67-68,73)

Bijdrage over de t.a.v. de kunstensector terugtrekkende overheid, de gevolgen van de afschaffing van de BKR, de toename van

kunstsponsoring door het bedrijfsleven en enkele commerciële activiteiten van museum Boymans-van Beuningen in Rotterdam.

CULTURE

89-575

The culture of capital : art power and the nineteenth-century middle class

New York : Manchester university press, 1988.X,236 p. : afb. ; 25 cm

Met lit. opg.

Met reg.

ISBN 0-7190-2460-9

The involvement of industrialists, bankers and others in the arts. Their patronage of particular painters, their promotion of certain cultural institutions, and the ways in which forms of visual representation expressed their social and ideological situation.

CWI,D.

NC

The royalists, the realists, and the radicals: a comparative analysis of arts funding in Canada and the United States
Journal of cultural economics. 12 (1988) 1 (Jun. 1-26)
Vergelijkende studie van 8 Amerikaanse en 8 Canadese kunstinstellingen naar bronnen van inkomsten, aantallen subsidiënten en de omvang van de financiële bijdragen.

DEPONDY,P.

NC

De raad van bestuur vraagt een havengezicht: Kunstenbeleid na de BKR(1)

Knipselkrant raad voor de kunst.20(1988)35(7 sept.179-180)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,26-8-1988

Aan de orde komen o.a. de beroepskostenregeling voor beeldende kunstenaars en de het toenemende belang van sponsoring

EKELEN,Y.VAN

NC

Goedemorgen schoonheid!:kunst is een produkt dat verkocht moet worden

Knipselkrant Raad voor de kunst.20(1988)25(29 jun.134)

Oorspr.verschenen in:Trouw,23-6-1988

Mening van verschillende beleidsmakers over de toenemende invloed van het bedrijfsleven op de diverse kunstsectoren.

FONDSWerving

89-151

Fondsenwerving ; met bijdr.van B.Wessels ...[et al.] .

Deventer: Kluwer, 1988.52 p.: afb.; 30 cm

Speciaal nummer van : Stichting & vereniging. (1988) 6 (nov / dec. 159-207)

Met lit. opg.

In een achttal bijdragen wordt het onderwerp fondsenwerving vanuit bestuurlijk-praktische, juridische en fiscaal-financiële invalshoeken belicht.

FRANSMAN,J.S.

88-402

Kunst,beeldvorming en bedrijf Stichting maatschappij en onderneming.

's- Gravenhage:SMO,1988.61 p.: fig.;20 cm.(SMO-informatief;87/6)

Met lit.opg.

ISBN 90-6962-029-4

De relatie 'kunst en bedrijfsleven' wordt besproken aan de hand van een toelichting op de begrippen 'corporate image' en 'corporate identity'; bijdrage over collectievorming door bedrijven, over een toekomstige financieringsstructuur voor de kunsten en het aandeel van de kunst als innovatiefactor voor de economie.

GENEVACE,F.

89-580

Kunst en sponsoring : een toverbal : kansen en bedreigingen in opdr. van Goossens, Lokerman & Pauli, sponsoring-en communicatieadviseurs ; Werkgroep Massacommunicatie van de Rijksuniversiteit Utrecht.

[S.l. : s.n.], 1988. 31 p. : bijl ; 30 cm

Met samenvatting.

Resultaten van een onderzoek naar de markt voor kunstsponsoring, visies van het bedrijfsleven en van kunstinstellingen t.a.v. kunstsponsoring en de rol van intermediaire adviesbureaus. Ter illustratie is het sponsorplan van het Amsterdamse Concertgebouworkest opgenomen.

GRONDBEGINSELEN

M89-268

Grondbeginselen van professionele sponsorwerving : globale schriftelijke weergave van de inleiding die Joh.R.Q.van Dooren heeft gehouden op de workshop over sponsoring binnen de bibliotheekwereld tijdens de jaarvergadering van de MB/NBLC op 15 december 1988 in de Stadsschouwburg in Tilburg Van Dooren,Doornbos, adviesbureau voor kunstsponsoring, communicatie Den Haag : Van Dooren en Doornbos, 1988.10 p. ;31 cm
Theoretische beschouwing over marketing in relatie tot sponsoring. Kort wordt ingegaan op sponsoring in de sectoren sport, kunst, wetenschap, sociale evenementen of activiteiten. Sponsoring binnen de bibliotheeksector wordt slechts aangestipt.

HAITSMA MULIER,E.O.G.

M88-277

Italiaanse Renaissanceschilders in historisch-sociologisch perspectief

Theoretische geschiedenis. 15 (1988) 1 (.47-53)

Bespreking van het boek 'Kunst, macht en mecenaat' van Bram Kempers, over de ontwikkeling van de sociale status van schilders in Italië vanaf de twaalfde tot de zestiende eeuw.

HUISMAN,J.

NC

Management en mecenaat

Knipselkrant Raad voor de kunst.20(1988)5(10 feb.25)

Oorspr.verschenen in:De Volkskrant,5-2-1988

Fondsen en bedrijven gaan meer en meer de kunsten naar hun hand zetten. Bespreking van de werkwijze en motieven van enige van deze fondsen en bedrijven.

HUISMAN,J.

M88-116

Fondsen en bedrijven gaan meer en meer de kunst naar hun hand zetten

Kunst & cultuur,De Volkskrant,5-2-1988

Grote banken sponsoren het kunstleven steeds meer.

- HUISMAN, J.** M88-114
 Kunstsporsoring breidt zich uit: accent op middelgrote bedrijven
 en stimuleringsfonds
 De Volkskrant, 10-2-1988
- HUISMAN, J.** NC
 De Rietveld fuseert niet
 Knipselkrant Raad voor de kunst. 20(1988)23(15 jun. 124)
 Oorspr. verschenen in: De Volkskrant, 3-6-1988
 Gesprek met S. den Hartog, voorzitter van het college van bestuur
 van de Rietveld Academie, over een veiling die het Veilinghuis
 Christie's organiseert om de financiële positie van de academie
 te verbeteren. Ook komt aan de orde de wijze waarop de academie
 is georganiseerd.
- KIEBOOM, A. VAN DEN** NC
 De Centrale volksbank steunt het amateurtheater met 200.000
 gulden
 Skript. (1988) 5 (sept. 16-17)
 Op 30 juni 1988 is in Utrecht formeel bekrachtigd, dat de
 Centrale volksbank (CVB) in ieder geval gedurende twee jaar het
 Nederlands centrum voor amateurtoneel (NCA) zal sponsoren.
 Middels het CVB produktiefonds kunnen ook amateurtheater-
 initiatieven financiële ondersteuning krijgen.
- KULTURFÖRDERUNG** 89-023
 Kulturförderung
 Zürich. Payot, 1988. 28 p. : afb. ; 30 cm
 Speciaal nummer van : Passagen. (1988) 6 (Herbst. 1-28)
 In een aantal artikelen wordt getracht de huidige stand van zaken
 omtrent de kunsten in Zwitserland weer te geven. Aan de orde
 komen o.a.: het kunstbeleid; alternatieve cultuur; sponsoring;
 financiers van muziek; subsidies en film.
- KUNSTSPONSORING** 88-476
 Kunstsporsoring : een effectief instrument van hoge kwaliteit Van
 Dooren en Doornbos, adviesbureau voor kunstsporsoring en
 communicatie.
 Den Haag : Van Dooren en Doornbos, [1988?] 4 p. ; 30 cm
 Een aantal opmerkingen over wat kunstsporsoring voor een bedrijf
 kan betekenen. En hoe het genoemde adviesbureau hierbij kan
 helpen. *
- KUNSTZAKEN** 89-104
 Kunstzaken : 23 Nederlandse bedrijfscollecties in woord en beeld
 [samengest. door:] E. Hermida, L. Hemelrijk, M. Roesink ; Stichting
 onderneming & kunst
 's-Gravenhage : SDU, 1988. 186 p. : afb. ; 26 cm
 ISBN 9012-05890-2
 Catalogus bij de tentoonstelling kunstzaken. Tevens een aantal
 artikelen, waarin wordt ingegaan op het fenomeen
 bedrijfscollecties; het produceren van kunst in opdracht;
 kunstsporsoring.
- MARKETING** 89-266

Marketing and Fund-raising : Arts council reading guide [Comp. by the Library/ information unit, A.C.G.B.
London : Arts council of Great Britain, 1988.126 p. ; 30 cm
Bibliografie van boeken en artikelen over marketing en fondsenwerving in het algemeen en speciaal in de sectoren kunst en cultuur.

MAURITS,H.

NC

Musea & management:de self-made manager
Museumvisie.12(1988)1(mrt.14-20)
Weergave van een vraaggesprek met H.Slechte, directeur van de Dienst gemeentemusea in Deventer en van het Deventer speelgoed- en blikmuseum.

METZE,M.

NC

Nederlandse film nog geen big business:particulier kapitaal richt zich vooral op internationale produkties
Knipselkrant Raad voor de kunst.20(1988)16(27 apr.92)
Oorspr.verschenen in:NRC Handelsblad,13-4-1988.

MODELCONTRACT

88-469

Modelcontract kunstsporing
Amsterdam:Stichting sponsors voor kunst, 1988? 6.p.;31 cm

MUSEA-SPECIAL

NC

Musea-special
De provinciaal.1(1988)3(jan.2-23)
Themanummer over de publieksfunctie van musea. Bijdragen over de organisatie van extra activiteiten in dit kader door het Provinciaal Overijssels museum, het Jorvik Viking centre in York, het Heemkundig museum te Almelo en Rijksmuseum Twenthe. Tevens aandacht voor sponsoring van archeologische en museale activiteiten.

NEEF,P.DE

NC

De terreur van de goede smaak
Knipselkrant Raad voor de kunst.20(1988)7(24 feb.36)
Oorspr.verschenen in:Safe.(1988)2
Gesprek met R.Fuchs, directeur van het Haags gemeentemuseum, over het museumbeleid, kunstsporing en het gesleep met Mondriaan.

NIETSCH,H.

NC

Beelden bij het voetbalveld:Nic Jonk:de eerste, individuele kunstenaar met een sponsor
Knipselkrant Raad voor de kunst.20(1988)28(20 jul.150)
Oorspr.verschenen in:Trouw,12-7-1988

PEARS, I.

88-461

The discovery of painting : the growth of interest in the arts in England, 1680-1768
New Haven [etc.] : Yale university Press, 1988.XII, 291 p. : afb., bijl., tab. ; 24 cm Met reg.Bibliografie : p. 270-282
ISBN 0-300-03829-1
De auteur behandelt achtereenvolgens: de achtergronden van smaak, de kunsthandel, het beroep van schilder, het patronaat, de

verzamelaars en kenners in het Engeland van het einde van de 17e en de eerste helft van de 18e eeuw.

REISS,A.H.

89-333

Cash in! : funding and promoting the arts : a compendium of imaginative concepts, tested ideas and case histories of programs and promotions that make money 2nd print.

New York : Theatre communications group, 1988.X, 230 p. : afb. ; 26 cm

Bibliografie : p. 217-222

Met reg.

ISBN 0-930452-59-3

Verschillende fund-raising en marketing technieken, op z'n Amerikaans gepresenteerd.

RINKES,J.G.J.

M88-066

Kunstsporing,of:what the hell is image

Bedrijfsjuridische berichten .(1988)6(22 mrt. 69-70)

Algemene beschouwing over de voordelen van kunstsporing voor de sponsor.

ROS,R.VAN DER

M89-029

Voorstellingen in schouwburg gesponsord door bedrijfsleven : initiatief in Heerlen

Privatisering. (1988) 8 (okt. 10-12)

In de stadsschouwburg in Heerlen wordt vier maal per jaar een bijzondere culturele avond georganiseerd. Voor de financiering hiervan zorgt de plaatselijke Stichting bijzondere culturele activiteiten, waarbij 45 bedrijven als sponsor zijn aangesloten. Naast de 640 (voor bedrijfsrelaties) gereserveerde plaatsen zijn per avond nog 232 plaatsen voor de vrije verkoop over. De gesponsorde activiteiten staan los van de gemeentelijke subsidiëring van de schouwburg.

SANDERS,M.

NC

Als je de mooiste zaal ter wereld hebt, moet je ook de mooiste programma's maken

Muziek en dans. 12 (1988/89) 9/10 (dec/jan. 26-30)

Weergave van een gesprek met H. Sanders, directeur van het Amsterdamse Concertgebouw, over de programmering van het Concertgebouworkest, contacten met de sponsors en het concertpubliek.

STAND

88-306

De stand van de kunst Hoofdred. J. Jansen van Galen, G. van Westelaken ; eindred. T. Funhoff... [et al.]

Leiden : BV Haagse post, 1988.145 p. : afb. ; 29 cm

Speciaal nummer van Haagse post. (1988) 20 (21 mei 1-145)

Een overzicht van de situatie van de hedendaagse kunst. Aan de orde komen: Nederlandse kunst, Nederlandse musea en moderne kunst, kunsthandel, het imago van kunstenaarschap en kunst als p.r.artikel in het bedrijfsleven. Ook is een overzicht van de Kunstrai 1988 opgenomen.

STEENBERGEN,R.

M88-293

Eerste Italiaanse museum voor moderne kunst : industrieel Enrico Pecci financiert eigen initiatief om stad Prato cultureel cachet tegeven.

NRC Handelsblad, 5-7-1988

THEATRE

89-142

Theatre and television : papers read at the International conference held in Hilversum from 1 to 8 September 1986, organized by the International federation for Theatre and the Dutch broadcasting company (N.O.S.)

Amsterdam : International theatre bookshop, 1988.313 p. : afb. ; 22 cm

Met biogr. en bibliogr.

ISBN 90-6403-188-6

De praktijk en theorie bij theater en televisie. Aandacht voor de situatie m.b.t. sponsoring en de situatie in de derde wereld.

TROMMELEN, J.

M88-291

Jonks bollende bronzen nu gesponsord

De Volkskrant, 1-8-1988

Gesprek met N. Jonk de eerste Nederlandse beeldende kunstenaar in dienst van het bedrijfsleven.

WISSENBURG, K.

NC

Kunstsporing vraagt om andere creativiteit: speurtocht naar geld

Kunstenkrant. 12 (1988) 7/8 (okt/nov. 7-9)

Ingegaan wordt op de mogelijkheden voor kleinschalige kunstproducties om een sponsor tewerven. Enige praktische adviezen.

1989

BONGERTMAN, M.J.

89-114

Een bedrijf rijker : een onderzoek naar de mogelijkheden van een theaterproducent om tot een sponsorbaar te komen
Amsterdam : Universiteit van Amsterdam, 1989. III, 79 p. : schema ; 30 cm

Bibliografie : p. 75-79

Doctoraalscriptie Universiteit van Amsterdam

Naast een korte geschiedenis van theatersponsoring richt het onderzoek zich op de mogelijkheden die theaterproducenten hebben om hun behoefte aan sponsoring te vertalen in een voor bedrijven aantrekkelijk aanbod.

CONCERTGEBOUWORKEST

M89-138

Concertgebouworkest verstevigt positie met vier sponsors.

De Volkskrant, 21-4-1989.

Sponsorcontracten met 4 grote bedrijven maken het CGO mogelijk per jaar 1,75 miljoen meer te besteden. Deze extra financiële middelen worden o.a. gebruikt voor het aanstellen van 5 musici.

COST

89-427

The cost of culture : patterns and prospects of private arts patronage Ed. by M.J.Wyszomirski and P.Clubb ; American council for the arts.

New York : ACA, 1989.X, 102 p. : bijl., tab ; 23 cm

Met lit. opg.

ISBN 0-915400-76-6

In een veranderende maatschappij blijven de opvattingen over particuliere steun voor de kunst niet konstant. De auteurs analyseren de veranderingen en onderzoeken hoe financierende instanties, fondsen en sponsors, hun beslissingen nemen en wat de trends daarin zijn.

CULTURAL

89-312

Cultural economics 88 : a Canadian perspective : [Volume I of three of the Proceedings of the fifth international conference on cultural economics held September 27-30, 1988 at Canada council, Ottawa, Canada] Ed. by H.Hillman Chartrand, W.S.Hendon, C. McCaughey ; Association for cultural economics ; The United Nations world decade for cultural development.

Akron [Ohio] : University of Akron, 1989.IV, 285 p. : fig., tab. ; 22 cm

Met lit. opg.

Een aantal opstellen, waarin de economische aspecten van de kunsten in Canada worden beschouwd. Aandacht voor het overheidsbeleid (subsidies) en particuliere initiatieven (sponsoring) in zake de kunsten.

CULTURAL

89-313

Cultural economics 88 : an American perspective: [Volume II of the Proceedings of the fifth international conference on cultural economics of the association for cultural economics, held September 27-30, 1988 in Ottawa, Ontario, Canada] Ed. by D.V.Shaw, W.S.Hendon, V.Lee Owen ; Association for cultural economics.

Akron [Ohio]: University of Akron, 1989.[VIII], 246 p. : tab. ;
22 cm

Met lit. opg.

Een aantal opstellen, waarin de economische aspecten van de
Kunsten in de Verenigde Staten worden beschouwd. Aandacht voor
het overheidsbeleid (subsidie) en particuliere initiatieven
(sponsoring) inzake de kunsten.

CULTURAL

89-314

Cultural economics 88 : a European perspective : [Volume III of
the Proceedings of the fifth international conference on cultural
economics of the Association for cultural economics, held
September 27-30, 1988 in Ottawa, Ontario, Canada] Ed. by
R.C.Waits, W.S.Hendon, J.Mark Davidson Schuster ; Association for
cultural economics.

Akron [Ohio] : University of Akron, 1989.[VIII], 192 p. : tab. ;
22 cm

Met lit. opg.

Een aantal opstellen, waarin de economische aspecten van de
kunsten in Europa worden beschouwd. Aandacht voor het
overheidsbeleid (subsidies) en particuliere initiatieven
(sponsoring) inzake de kunsten.

DEUTSCHE

NC

Deutsche Orchesterkonferenz 1988 am 25. Oktober 1988 Essen
Das Orchester. 37 (1989) 1 (Jan. 1-20)

Tekstweergave van de inleidingen, met als centraal thema: de
toekomst van de orkesten in de Bondsrepubliek Duitsland. Aandacht
voor de positie van de omroeporkesten, economische aspecten en de
financiële bijdrage van de Toto/Lotto in de deelstaat Baden-
Württemberg.

FOHRBECK, K.

89-576

Renaissance der Mäzene? : Interessenvielfalt in der privaten
Kulturfinanzierung hrsg. vom Bundesminister des Innern.

Köln : DuMont, 1989.679 p. : afb., tab. ; 24 cm

Literatuuropgave : p. 612-625

Met reg.

ISBN 3-7701-2141-4

Die Vielfalt der Beziehungen und Interessen zwischen Kunst und
Wirtschaft, und darüber hinaus jene Bereiche der Gesellschaft, in
der sich die Künste zur Zeit als entscheidender Produktivfaktor
beweisen. Kulturelle Werten und Aktivitäten werd als
Gestaltvorstellungen und (Über-)Lebensmittel vielleicht nicht
mehr "patroniert", dafür aber, einfach oder kompliziert,
"gebraucht" : als res publica.

FOHRBECK, K.

90-021

Von der Industriegesellschaft? Kulturpolitische Entwicklungen in
der Bundesrepublik Deutschland

München : Beck, 1989.[VI], 183 p. : bijl., krt., tab. ; 23
cm.(Perspektiven und Orientierungen ; Bd. 9)

Literatuuropgave : p. 129-139

Met reg.

ISBN 3-406-33619-1

De cultuurpolitieke ontwikkelingen in West- Duitsland gedurende de laatste tien à vijftien jaar worden onderzocht. Aan de orde komen o.a. : de activiteiten van culturele instellingen en van organisaties van kunstenaars en intellectuelen; voorbeelden van sponsoring en andere niet-overheids financiering voor de cultuur; wisselwerking tussen cultuur en andere sectoren, zoals economie, onderwijs en wetenschappen, industrie, etc.; de Europese en internationale ontwikkelingen.

GENERATORS

89-428

Generators of culture: the museum as a stage ed. by R.van Zoest for d'Arts ; essays by J.C. E.Belinfante ... [et al. ; transl. from te Dutch by J.Rike ... et al.].

Amsterdam : AHA books, Art history architecture, 1989.121 p. : afb. ; 22 cm.(Discours ; 1)

Met lit. opg.

ISBN 90-5246-012-4

Artikelen van B. Kempers, J. Vaessen, R. de Leeuw, J. Belinfante, W. van Gulik, W. Beeren, F. Haks, D. Cannegieter, C. van Rappard, J. de Groot, E. v.d. Wetering, J.P.F. Kok, W. Crouwel, R. Vos, E. Veen en H. Schneider (verdubbelingen).De volgende onderwerpen komen De volgende onderwerpen komen aan de orde: het museum en de markt, sponsoring, fondsenwerving,cultureel erfgoed, opslag van kunstwerken, verkoop van kunstwerken, wijze van tentoonstellen en theorie over het museum, museumpubliek, educatieve taken, onderzoekstaken.

GOUT,C.

M89-145

Kunstsponsoring : een vorm van communicatie

Wending. 44 (1989) 1 (. 4-13)

Na een opsomming van de functie en de vormen van kunstsponsoring volgt een antwoord op de vraag in hoeverre de kunst met de financiële steun van bedrijven is gebaat: "alleen wanneer de kunst zich als een gelijkwaardige gesprekspartner van het bedrijfsleven kan ontpoppen is kunstsponsoring eerbaar en misschien zelfs progressief".

HALL,P.DOBKIN

NC

Self-interest or the business of giving

Two and two. 1 (1989) 3 (Apr. 3-7)

The author traces the history of corporate giving in America and demonstrates that even when it works, it has little to do with benevolence. The existence of any business requires a stable and healthy society, making the reality of corporate philanthropy nothing more nor less than an investment in the self renewal of capitalism.

HENDRIKSE,C.W.A.

NC

Kunst en bedrijfsleven, een ambivalente relatie

Boekmancahier. 1 (1989) 2 (nov. 130-134)

Kunstsponsoring is een niet meer weg te denken factor in de financiering van kunst en cultuur.In een periode van economische stagnatie zou de verhouding tussen kunst en bedrijfsleven wel eens minder vanzelfsprekend kunnen zijn dan nu algemeen wordt aangenomen.

HIKKE,H.

M89-072

Grabbelen en graaien werkt averechts in kunstsporsoring :
mythevorming rond creatie wegnemen

Adformatie. 17 (1989) 4 (26 jan. 40, 42) Beknopte samenvatting
van een studiemiddag over kunstsporsoring, georganiseerd door de
Erasmus universiteit in Rotterdam. De trend van kunstsporsoring
door het bedrijfsleven lijkt over het hoogtepunt heen. Gesteld
wordt dat de knullige en ondoordachte bedelbrieven van
kunstinstellingen en de overvloed van aanvragen bij bedrijven er
mede de oorzaak van zijn geweest, dat kunstsporsoring in ons land
nooit echt van de grond gekomen is.

HOEVERS,J.R.

NC

Filmsponsoring, een goede mogelijkheid

Film. (1989) 5 (sept. 35-37)

Voor zover relevant voor de filmsponsoringproblematiek worden de
volgende onderwerpen behandeld : publiek, distributiekanaalen,
financiering, risico dat de sponsor loopt met een filmproductie.

JANSSEN,P.

NC

Heeft de Nederlandse film nog toekomst?

Sponsoring. (1989) 4 (okt. 22-29)

Het wordt steeds moeilijker om een Nederlandse film te
financieren: de produktiekosten zijn sterk gestegen, de
bezoekersaantallen zijn gedaald. Cineasten kunnen te weinig
ervaring opdoen, wat de kwaliteit van de films niet ten goede
komt. Regisseurs zouden meer kans moeten krijgen bij de televisie
ervaring op te doen. Meer samenwerking met andere landen via co-
producties en sponsoring zouden nog enig soelaas kunnen
bieden. Enkele voorbeelden van filmsponsoring en van gesponsorde
films worden toegelicht.

JEFFRI,J.

89-606

Arts money : raising it, saving it, and earning it

Minneapolis : University of Minnesota press, 1989.X, 293 p.

Bibliografie: p. 269-277

Met reg.

ISBN 0-8166-1794-5

Management and organization for small arts groups, fiscal
management for nonprofit organisations, fundraising, corporate
grants and gifts, cooperative efforts to save money, the impact
of new technology on income potential. Case histories and
detailed commentary on the strategies used.

KAGIE,R.

NC

Profijt door zorgzaamheid

Sponsoring. (1989) 1 (apr/mei. 22-28)

Een interview met minister Brinkman over (kunst-) sponsoring

KEMPERS,B.

89-152

Professionalisering, staatsvorming en civilisering : kunst, macht
en mecenaat ter discussie Stichting interuniversitair instituut
voor sociaal wetenschappelijk onderzoek .

Amsterdam :SISWO, 1989.33 p. ; 21 cm

Met lit. opg.

ISBN 90-6706-075-5

- KIEBOOM, A. VAN DER** NC
 De Centrale volksbank in de Beerzen
 Skript. (1989) 5 (sept.17-18)
 Sinds een jaar subsidieert de Centrale volksbank middels een eigen produktiefonds amateurtheaterproducties. Korte impressie van de voorwaarden die de Volksbank hanteert om voor een bijdrage uit het fonds in aanmerking te komen.
- KUNST** 89-197
 Kunst en particulier initiatief in het Noorden Onder red. van J. van der Mast en B. Kempers ; [met bijdr. van M.E. van den Berg ... et al.]
 Groningen : Van der Mast, 1989. 77 p. : bijl., tab. ; 24 cm
 Met lit. opg.
 ISBN 90-9002778-5
 Onderzoek naar het particulier initiatief bij kleine culturele instellingen in het Noorden van Nederland. Het onderzoek is grotendeels gebaseerd op de interviews met de zakelijk leiders van de culturele instellingen.
- KUNSTSPONSORING** M89-050
 Kunstsporsoring : de rush op het grote geld? Erasmus Universiteit Rotterdam ; Studium Generale.
 Rotterdam : Erasmus Universiteit, 1989.1 deel (verschillende paginerings) afb. ;31 cm
 Verslag van een studiemiddag gehouden op 20 januari 1989 in Rotterdam.
- LIER, B. VAN** M89-056
 Steeds meer professionele aanpak in kunstsporsoring
 Adformatie. (1989) 1 (5 jan. 16, 17, 19)
 Bij steeds meer bedrijven wordt kunstsporsoringals aparte post in de begroting voor public relations en marketing opgevoerd. Ook in de kunstensector is een groeiende professionalisering gesignaleerd. Deze ontwikkelingen worden aan de hand van een aantal voorbeelden toegelicht.
- LOOCK, F.** M90-123
 Mythos Kunstsporsoring
 Das Orchester. 37 (1989) 6 (Jun. 613-616)
 Beschouwing over kunstsporsoring, waarin o.m. aandacht voor enkele karakteristieke kenmerken, de begrenzing t.o.v. het begrip 'mecenat' en een globale beschrijving van kunstsporsoring in de Bondsrepubliek Duitsland.
- MAKKEN, B.** NC
 Aus Deutschland
 Sponsoring. (1989) 4 (okt. 35-38)
 Interview met de Westduitse ambassadeur in Nederland, O. von der Gablentz, over sponsoring in de Bondsrepubliek. Sponsoring is daar nog niet echt van de grond gekomen en als er al gesponsord wordt, dan betreft het eerder sport dan cultuur.
- MEULEN, M. VAN DER** M89-048
 Cultuur en de intuïtie van de zakenman

Het Parool, 7-1-1989 Interview met Eugène de By, een ondernemer in de kunst, die o.a. zitting heeft in het bestuur van het Listz-concours en van de Stichting Cobra, over sponsoring en het organiseren van kunstmanifestaties vanuit een zakelijk perspectief.

MICHIELSEN, D.

NC

Een sponsor hoeft zich niet te laten uitschelden
Sponsoring. (1989) 3 (sept. 35-38)
De juridische aspecten van een sponsorovereenkomst worden uitgeplozen. Interview met W. Grosheide, hoogleraar privaatrecht in Utrecht.

MUSECONOMICS

NC

museconomics [with contributions by] F. Fedi ... [et al.].
Museum. 41 (1989) 2 (84-95)
Drie korte bijdragen over achtereenvolgens economische aspecten van de bedrijfsvoering van musea, museumssponsoring (aan de hand van twee symposiumverslagen) en een werkgelegenheidsproject van het Sigmund Freud museum in Londen.

OMGAAN

89-367

Omgaan met sponsoring Red. : S.P.M.Keesen ; Verbond van Nederlandse ondernemingen.
Assen [etc.] : Van Gorcum, 1989. [VI], 49 p. : afb. ; 24 cm
Met lit. opg.
ISBN 90-232-2427-2
Richtlijn voor het adequaat hanteren van het instrument sponsoring als onderdeel van de marketing-mix van een bedrijf.

OOSTERWIJK, F.

M89-057

Popconsulent Frank van Hoorn : 'Bedrijven moeten artiesten niet alleen als profitmaker beschouwen'
Adformatie. (1989) 2 (12 jan. 18-19)
Langzamerhand begint ook in de popmuziek professionele sponsoring op gang te komen. Verslag van de activiteiten van de popconsultant.

POPSPONSORING

NC

Popssponsoring.
Sponsoring. (1989) 2 (jun/jul. 16-17)
Over sponsoring van popfestivals

PUBLIC

NC

Public support for art: viewpoints presented at the Ottawa meetings
Journal of cultural economics. 13 (1989) 2 (dec. 1-20)
Met lit. opg.
Bijdragen van drie economen (James Heilbrun, Dick Netzer en Roger W. Weiss) over de rol van het particuliere initiatief, het belastingbeleid en overheidssubsidies in het kunstbeleid.

REITSMA, A.

NC

Fondsenwerving vraagt om planmatige vindingrijkheid
Heemschut. 66 (1989) 1/2 (jan/feb. 31-32)

Naar aanleiding van een op 8 dec. 1988 gehouden congres over fondsenwerving in het Haags Congresgebouw, wordt ingegaan op enkele aspecten van fondsenwerving door organisaties op het terrein van de monumentenzorg: motieven voor het verlenen van donaties en sponsoring, selectie van te sponsoren activiteiten, praktische uitvoering, 'nazorg', fiscale aspecten.

ROTH,P.

89-527

Kultur-sponsoring : Meinungen, Chancen und Probleme, Konzepte, Beispiele

Landsberg am Lech : Moderne Industrie, 1989. 538 p. : afb., bijl., fig., tab. ; 25 cm

Met lit. opg.

Met reg.

ISBN 3-478-21730-X

Grundlagen und Entscheidungshilfen, die sowohl für Kultur-Verantwortlichen als auch dem Management der Wirtschaft den sinnvollen Umgang mit Kultur-Sponsoring ermöglichen.

Fallbeispiele aus der Praxis, zusammengestellt aus mehreren Ländern.

SCHERPHUIS,A.

NC

Kunst is geen commercie, kunst wordt geen commercie, kunst kost alleen maar geld : museum-directeuren zoeken steeds inventiever naar geld

Knipselkrant Raad voor de kunst. 21 (1989) 40 (4 okt. 179)

Enige museumdirecteuren geven hun mening over de verzelfstandiging van de rijksmusea en de mogelijkheden om aan geld te komen : sponsoring, meer bezoekers.

SHANAHAN,J.L.

NC

Private support for the arts in U.S. metropolitan areas with united arts funds

Journal of cultural economics. 13 (1989) 2 (dec. 35-51)

Met lit. opg.

Vergelijking van het in de tachtiger jaren gevoerde beleid van het United art fund met dat van andere particuliere kunstfondsen uit twintig Amerikaanse steden. Geadviseerd wordt het fondsweringsbeleid voor de jaren '90 meer op particulieren dan op bedrijven te richten.

SMITHUIJSEN,C.

NC

Musea, expositiebezoekers en sponsors

Boekmancahier. 1 (1989) 2 (nov. 135-137)

Tentoonstellingen van moderne beeldende kunst weten zich verzekerd van een overweldigende stroom bezoekers. Exposities die vele honderdduizenden bezoekers trekken, laten zich slecht verenigen met de oorspronkelijke taakstelling van musea. Het idee van de kunsthall zou uitkomst kunnen bieden.

SNIJDERS,M.

NC

Cultuur in Nederland : kunst -of zakenmarkt?

Sponsoring. (1989) 3 (sept. 22-30)

Sponsoring wint binnen de kunstsector en het bedrijfsleven snel aan populariteit. Adviesbureaus werpen zich op als specialisten. Kunstinstellingen worden zich bewust van de marketing die nodig

is om andere financieringsbronnen aan te boren. Aan de hand van interviews met directeurs van kunstinstellingen, o.a. Martijn Sanders, Jan Kassies en Felix Rottenberg en met medewerkers van verschillende reclamebureau's wordt de situatie toelicht. Het bedrijfsleven heeft inmiddels wel z'n eigen plaats gekregen in de kunstsector, maar het gaat om bedragen in de marge.

SPA,R.DE

NC

Alles over de financiering van Nederlandse speelfilms, deel 2: flops maken en niet failliet gaan

Skoop. 25 (1989) 2 (feb. 20-23)

Financiering van Nederlandse speelfilms door de omroepen, de aan de omroepen gelieerde fondsen en de particuliere investeerders, zoals sponsors en investeringsmaatschappijen.

SPONSORING

TC

Sponsoring : tijdschrift over sponsoring en fondsenwerving

Jrg. 1, nr. 1 (apr. / mei 1989)

Amsterdam : Sponsoring BV, 1989 30 cm

AANWEZIG: Jrg. 1, nr.1 (apr. / mei 1989)

SPONSORING

89-611

Sponsoring in de bibliotheek- en informatieverzorgingssector : verslag van de themabijeenkomst tijdens de ledenvergadering van de NVB op 15 december 1988 te Tilburg Nederlandse Vereniging van bibliothecarissen, documentalisten en literatuuronderzoekers, sectie wetenschappelijke bibliotheken (SWB) ; Nederlands bibliotheek en lektuur centrum.

Den Haag : NBLC, 1989.28 p. ; 24 cm.(NVB cahier ;4)

ISBN 90-6252-306-4

De volgende onderwerpen kwamen ter sprake: de mogelijkheden van alternatieve financiering; grondbeginselen van professionele sponsorwerving; donateurs en vriendenverenigingen.

WARMERHOVEN,R.

M89-205

Functie van intermediair omstreden bij kunst sponsoring

Adformatie. 17 (1989) 22 (1 jun. 6)

Korte samenvatting van de inleidingen die werden gehouden op het symposium "Cultuursponsoring, een kunst?", in Kasteel Groeneveld in Baarn, in mei 1989. De sprekers waren het erover eens dat cultuursponsoring een heel eigen plaats heeft in de marketing-communicatiemix. Over de functie van intermediairs en de zakelijke kanten van sponsoring verschillen de sprekers van mening.

1990

HOEVERS, J.R.

NC

Filmsponsoring, een goede mogelijkheid .

Film. (1990) 1 (jan. 7-9)

Voor- en nadelen van filmsponsoring voor zowel de sponsor als de producent. Aanbevelingen om filmsponsoring in Nederland gestalte te geven.

ZANDBERGEN, G.

NC

Voor de overheid is cultuur een doel, voor het bedrijfsleven een middel

Trefpunt. (1990) 2 (feb. 3-5)

Eind vorig jaar is in Eindhoven onder het motto 'Kunst of kunstje' een symposium georganiseerd over kunstsporsoring door het bedrijfsleven. F. Voncken, hoofd Afd.

bedrijfsvoering/financieel-economische aangelegenheden van de Directie kunsten van WVC ging als een van de sprekers van het symposium in op de verschillende motieven, die aan overheidssubsidiëring van kunst en kunstsporsoring ten grondslag liggen.